

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Directoraat-generaal Bestuur en Wonen, Democratie en Burgerschap

T.a.v. de heer R. Bagchus

Postbus 20011

2500 EA DEN HAAG

Amersfoort, 23 juni 2020

Betreft : Aanbiedingsbrief vaststelling subsidie ChristenUnie 2019

Geachte heer Bagchus,

Bijgaand ontvangt u digitaal de vereiste stukken in het kader van de Wet Financiering Politieke Partijen inzake 2019. Als bestuurder / gemachtigde vraag ik u om vaststelling van de subsidie in het kader van bovengenoemde wet inzake het jaar 2019.

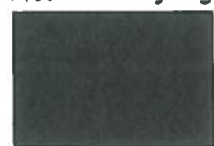
De e-mailbijlagen betreffen:

- **ChristenUnie** gewaarmerkte controleverklaring van de accountant inclusief aantal subsidiabele leden ChristenUnie en Perspectief per peildatum 1 januari 2019. Plus het overzicht met bijdragen van in totaal € 4.500 of meer en schulden van € 25.000 of meer gedurende het jaar 2019 van de ChristenUnie en haar neveninstellingen. Aansluitend het jaarverslag met inbegrepen jaarrekening, en activiteitenverslag. Inbegrepen in de jaarrekening is het **FICDD** jaarverslag en jaarrekening 2019 met duidelijk onderscheid naar soort subsidie (WFPP).
- **Mr. G. Groen van Prinstererstichting (Wetenschappelijk Instituut)** gewaarmerkt jaarverslag en jaarrekening 2019
- Opmerking : De handtekeningenpagina van het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie en het Curatorium van het WI is nog niet ingevuld. Deze wordt zodra iedereen getekend heeft zo spoedig mogelijk gemaild. Reden dat deze pagina is het niet meer fysiek vergaderen van het bestuur en curatorium vanwege de corona-crisis.
- **Perspectief (ChristenUnie-jongeren)** gewaarmerkt jaarverslag en jaarrekening 2019

Graag ontvangen wij van u een ontvangstbevestiging. Eventuele vragen kunt u mailen naar:

(met vakantie vanaf 25 juni) en met cc. en

Met vriendelijke groet, namens het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie,

Dhr. F. Ruiten – penningmeester

Ps. Ons bankrekeningnummer was en is: NL55RABO0372930018 t.n.v. ChristenUnie

ChristenUnie
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van ChristenUnie

Verklaring betreffende het financieel verslag en de overzichten

Wij hebben het financieel verslag en de overzichten 2019 van ChristenUnie te Amersfoort gecontroleerd. Overeenkomstig artikel 25, eerste lid onder a tot en met c, en artikel 26, onder c tot en met e, van de Wet financiering politieke partijen bestaat de gecontroleerde (financiële) informatie uit:

- het financieel verslag over 2019 met daarin een weergave van de (financiële) informatie, die op grond van artikel 20 van de Wet financiering politieke partijen in de administratie is opgenomen. Het financieel verslag omvat tevens:
 - een volgens de normen van het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde rekening van kosten en opbrengsten met bijbehorende toelichting, van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie;
 - een opgave van de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental per peildatum 1 januari 2019 van in totaal 24.751 van de politieke partij en het ledenaantal per peildatum 1 januari 2019 van in totaal 1.069 van de aangewezen jongerenorganisatie.

Het financieel verslag wordt vergezeld van een activiteitenverslag.

- een overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in het kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd;
- een overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd.

Oordeel betreffende het financieel verslag en de overzichten

Naar ons oordeel geven:

- het financieel verslag 2019 (artikel 25, eerste lid, onder a) en de daarin opgenomen rekening van kosten en opbrengsten (artikel 26 onder c);
- het overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in dat kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder b); en
- het overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder c), een getrouw beeld.

Tevens zijn wij van oordeel dat de bij het financieel verslag 2019 gevoegde opgave omtrent het ledental van de politieke partij en van de aangewezen politieke jongerenorganisatie, conform artikel 26, onder d van de Wet financiering politieke partijen, juist is.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Wij zijn van oordeel dat de partij de aan de subsidie verbonden verplichtingen heeft nageleefd en het financieel verslag en de overzichten voldoen aan de bij of krachtens de Wet financiering politieke partijen gestelde voorschriften.

Tevens melden wij dat het activiteitenverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met het financieel verslag.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag en de overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Dit gewaarmerkte financieel verslag en de overzichten 2019 zijn opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met als doel ChristenUnie in staat te stellen te voldoen aan de relevante bepalingen van de Wet financiering politieke partijen. Hierdoor is het financieel verslag en de overzichten mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ChristenUnie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot het financieel verslag en de overzichten

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van ChristenUnie is verantwoordelijk voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van het financieel verslag en de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag en de overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag en de overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevat.

- 3 -

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag en de overzichten. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag en de overzichten een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de politieke partij. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de politieke partij gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Sliedrecht, 16 juni 2020.

accountants B.V.

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem

Ministerie van Binnenlandse zaken
Directoraat-Generaal Bestuur en Wonen, Democratie en Burgerschap
T.a.v. dr. R. Bagchus
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Amersfoort, 15 mei 2020

Uw kenmerk : Verantwoording subsidie Wet financiering politieke partijen.

Betreft : Supplement ChristenUnie jaarrekening 2019

Bijgaand ontvangt u het overzicht met bijdragen van in totaal € 4.500 of meer en schulden van € 25.000 of meer gedurende het jaar, van de ChristenUnie en haar neveninstellingen.

Geachte heer Bagchus,

Middels deze e-mail separaat van de ChristenUnie jaarrekening 2019 ontvangt u bovengenoemde overzichten van de volgende 5 entiteiten:

ChristenUnie

Foundation For International Christian Democratic Development (FICDD)

Mr. G. Groen van Prinstererstichting (het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie)

Perspectief, de ChristenUnie jongerenorganisatie

Bestuurdersvereniging ChristenUnie.

De overzichten zijn in samenwerking met With accountants tot stand gekomen. Graag ontvangen wij van u een ontvangstbevestiging.

Met vriendelijke groet,

Namens het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie,

Dhr. F. Ruiten
Penningmeester

WITH accountants
in non-profit

Overzicht van bijdragen politieke partijen 2019

BIJDRAGEN

Bedragen in €		Naam gever		Adres	Postcode en woonplaats	Bedrag	Totaalbedrag	Datum bijdrage	
Naam politieke partij / neveninstelling		ChristenUnie (CU)				€	€	10-4-2019	Totaal 2019
Mr. G. Groen van Prinstererinstichting		Mevr. H.T. Dake			Lochem	10.000,00	€	10.100,00	Totaal 2019
		ChristenUnie		J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€	28.000,00	24-5-2019	Totaal 2019
		A. Bredius			Den Haag	€	90.000,00	5-12-2019	Totaal 2019
		Bestuursvereniging ChristenUnie		J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€	14.000,00	11-10-2019	Totaal 2019
Perspectief, ChristenUnie jongeren		ChristenUnie		J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€	6.000,00	24-5-2019	Totaal 2019
						€	6.000,00	Totaal 2019	

With accountants
in non-profit

Overzicht van schulden politieke partijen 2019

SCHULDEN

Bedragen in €

Naam politieke partij / nevminstelling	Naam crediteur/ geldverstrekker	Adres	Postcode en woonplaats	Totaalbedrag	Datum schuld
ChristenUnie (CU)	ASR	Archimedeslaan 10	3584 HB Utrecht	€ 77.559,45	08-01-2019
	AFVP	Hertogswetering 159	3543 AS Utrecht	€ 67.096,56	29-1-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 27.467,00	31-1-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 27.602,00	28-2-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 31.610,00	31-3-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 30.139,00	30-4-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 69.188,00	31-5-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 30.142,00	30-6-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 31.007,00	31-7-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 32.339,00	31-8-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 31.075,00	30-9-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 31.075,00	31-10-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 74.195,00	30-11-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 32.555,00	31-12-2019
	Belastingdienst	Groningsingel 21	6835 EA Arnhem	€ 57.493,20	13-9-2019
	SGP	Dinkel 7	3068 HB Rotterdam	€ 29.857,71	17-12-2019
	Jaarbeurs	Jaarbeursplein	3521 AL Utrecht	€ 28.090,00	17-5-2019
	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 106.764,50	17-5-2019
	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 53.382,25	5-7-2019
	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 54.117,00	10-10-2019
	CDA	Buitenvorm 18	2512 XA Den Haag	€ 40.546,19	22-10-2019

With accountants
in non-profit

ChristenUnie:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2019 bedraagt: 24.751

Perspectief, ChristenUnie-Jongeren:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2019 bedraagt: 1.069

+ Jaarverslag 2019

Christen
Unie

Partijbureau ChristenUnie
Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB, Amersfoort

Inhoud

	pagina
1. Bestuurs- en directieverslag	
1.1 Algemeen	6
1.2 Activiteitenverslag	11
1.3 Informatie over bestuur en directie	19
1.4 Toekomstplannen en risicobeheersing	22
 2. Jaarrekening 2019	
2.1 Balans per 31 december 2019	24
2.2 Staat van baten en lasten over 2019	25
2.3 Resultaatbestemming	26
2.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	27
2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2019	29
2.6 Toelichting op de baten over 2019	34
2.7 Toelichting op de lasten over 2019	36
2.8 Kostentoerekening subsidiabele activiteiten (WFPP)	40
2.9 Ondertekening	44
 3. Overige gegevens	
Controleverklaring	46
 Bijlagen	
Jaarrekening FICDD	51
Begroting ChristenUnie 2020	57

1. Bestuurs- en directieverslag

1. Bestuurs- en directieverslag

1.1 Algemeen

1.1.1 Inleiding

Het jaar 2019 was een politiek veelbewogen jaar. Het begon met een wonderbaarlijke verruiming van het Kinderpardon. Een paar honderd kinderen en hun ouders, die hier al jaren zijn en hun plek hebben gevonden, kregen het prachtige bericht dat ze mochten blijven. Er volgden allerlei kleinere en grotere maatregelen die ons dichterbij onze idealen brachten: het Kindgebonden Budget ging omhoog, er kwam extra geld voor onderwijs, kringlooplandbouw en natuurherstel, en de zorgtoeslag voor mensen met een krappe beurs ging omhoog. Het was ook het jaar van het veelbesproken Klimaatakkoord en de stikstofcrisis. Daarin namen we als coalitiepartner verantwoordelijkheid voor eerlijke maar soms ook harde maatregelen, en dat was niet altijd makkelijk. In 2019 kreeg onze Eerste Kamer-fractie er een zetel bij, door een mooie uitslag bij de Provinciale Statenverkiezingen. Een prachtig resultaat. En bij de Europese verkiezingen konden we in de gecombineerde lijst met de SGP onze zetel in het Europees Parlement behouden temidden van de brexit-perikelen.

Het is een voorrecht om als politieke unie van christenen onze bijdrage te mogen leveren aan de samenleving. Een samenleving met aandacht voor ieder mens. Dank aan God!

1.1.2 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De statutaire naam van de vereniging luidt: ChristenUnie en is statutair gevestigd te Amersfoort.

De vereniging is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Gooi-, Eem- en Flevoland te Almere ingeschreven onder nummer 32080551.

1.1.3 Omschrijving van de doelstelling

De ChristenUnie heeft tot **doel** een politiek te bevorderen zoals deze voortvloeit uit de grondslag.

De **grondslag** van de ChristenUnie luidt als volgt:

Gedreven door Gods liefde en Christus' koningschap wil de ChristenUnie zich inzetten voor de samenleving en het bestuur van ons land. Zij erkent dat de overheid door God is gegeven en in Zijn dienst staat om recht te doen en vrijheid en vrede te beschermen, wereldwijd. De ChristenUnie baseert haar politieke principes op de Bijbel, Gods geïnspireerde en gezaghebbende Woord. Haar leden verenigen zich vanuit het christelijk geloof, zoals kernachtig verwoord in de Geloofsbelijdenis van Nicea.

<https://www.christenunie.nl/grondslag-en-beginselverklaring>

In november 2018 heeft het congres de beginselverklaring vastgesteld waarin deze grondslag verder is uitgewerkt. Deze beginselverklaring met als titel 'Vrede zoeken, recht doen' is de opvolger van het kernprogramma.

In deze beginselverklaring geeft de ChristenUnie aan hoe ze deze grondslag politiek wil vertalen:

- in haar visie op de samenleving en de politiek,
- in haar politieke kernwaarden,
- in haar eigen houding.

Een goed leven is een leven in verbondenheid, dat is het grondmotief van de ChristenUnie. Dien de samenleving, deel de vrijheid, bescherm het leven, vanuit dat appel wil zij politiek bedrijven. En op dat appel wil zij ook zelf aanspreekbaar zijn.

De ChristenUnie kent de volgende **statutaire doelstellingen**:

- (a) op elk politiek niveau zo krachtig mogelijk vertegenwoordigd te zijn en daartoe actief deel te nemen aan de verkiezingen voor de Staten-Generaal, provinciale staten, gemeenteraden, algemene besturen van waterschappen en het Europees Parlement;
- (b) het vaststellen van een kernprogramma en daarop gebaseerde verkiezingsprogramma's;
- (c) de publieke opinie en de kiezers te winnen voor haar politieke overtuiging;
- (d) de politieke vorming van de leden te stimuleren;
- (e) het uitbrengen van publicaties, studies en het houden van conferenties en cursussen;
- (f) het verrichten van wetenschappelijk onderzoek;
- (g) samen te werken met geestverwante politieke groeperingen in binnen- en buitenland;
- (h) een partijbureau te onderhouden dat het realiseren van bovengenoemde onderdelen kan ondersteunen.

1.1.4 Organisatie structuur

Lokale afdelingen

De ChristenUnie is een politieke partij waarin verbanden en personen verenigd zijn. De lokale verbanden waarin ChristenUnie-leden samenwerken heten "lokale afdelingen". Het aantal lokale afdelingen is op 1 januari 2020: 167. Daarnaast zijn er 12 provinciale afdelingen die Provinciale Unies heten. ChristenUnie-leden zijn zowel lid van de landelijke partij als van een lokale en provinciale afdeling.

De ChristenUnie is in gemeenten actief met zo'n 403 raadsleden, 79 wethouders, 9 burgemeesters en honderden vrijwilligers. De lokale afdelingen hebben een eigen verantwoordelijkheid om de doelstellingen van de ChristenUnie op lokaal niveau te realiseren.

Provinciale Unies

De provincie is de schakel tussen het gemeentebestuur en de rijksoverheid. De ChristenUnie is op provinciaal niveau georganiseerd in 12 Provinciale Unies. Dit zijn provinciale afdelingen die medeverantwoordelijk zijn voor de realisatie van de doelstellingen van de ChristenUnie in de betreffende provincie. Tevens ook voor waterschappen waarvan de hoofdzetel zich in de betreffende provincie bevindt.

Voor de ChristenUnie zijn 32 vertegenwoordigers actief in de Provinciale Staten van ons land en de partij heeft 7 leden van Gedeputeerde Staten. Er is een vertegenwoordiger van de ChristenUnie Commissaris van de Koning (in Overijssel). Verder zijn 17 vertegenwoordigers lid van een Algemeen Bestuur van een waterschap en heeft de partij 3 leden in een Dagelijks Bestuur.

Partijcongres

Het partijcongres is de 'algemene vergadering' van de partij. Daar worden alle belangrijke besluiten genomen, zoals het vaststellen van verkiezingsprogramma's en kandidatenlijsten voor landelijke verkiezingen. Ieder lid van de ChristenUnie heeft spreek- en stemrecht op het congres. Naast individuele leden hebben ook de lokale afdelingen spreek- en stemrecht.

Perspectief, de jongerenorganisatie van de ChristenUnie praat en stemt uiteraard mee op partijcongressen.

Landelijk Bestuur

De partij wordt bestuurd door het Landelijk Bestuur.

Partijbureau

De ChristenUnie kent een partijbureau. Dit bureau is gevestigd in Amersfoort. Het partijbureau ondersteunt en verbindt de partij, haar geledingen en leden bij het realiseren van partijdoelstellingen op het gebied van politiek en bestuur, administratie, communicatie, campagne, toerusting en ontwikkeling. Het partijbureau is verbonden met mensen die vanuit hun christen-zijn invloed willen uitoefenen in politiek en maatschappij. Het partijbureau opereert onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur.

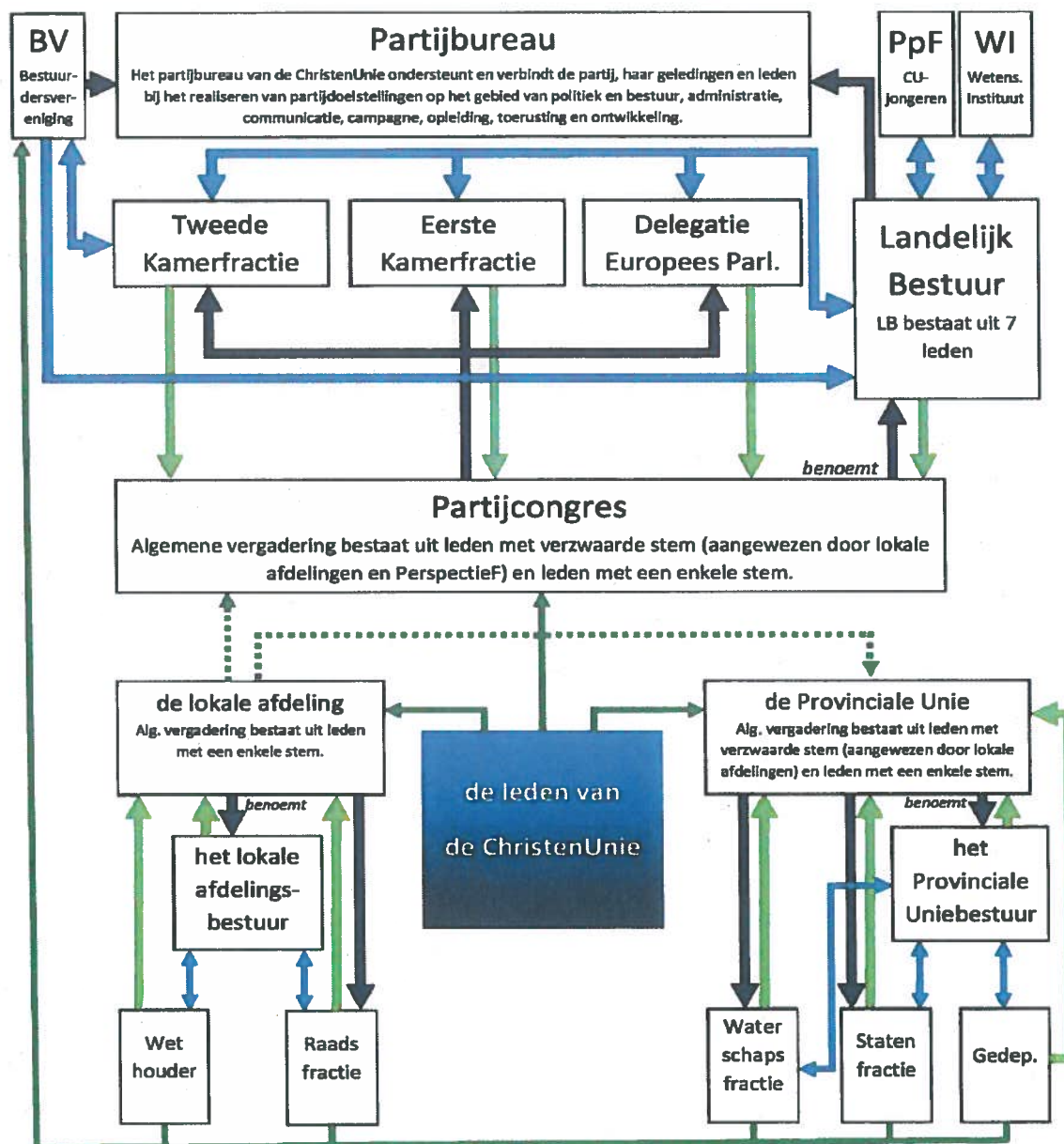
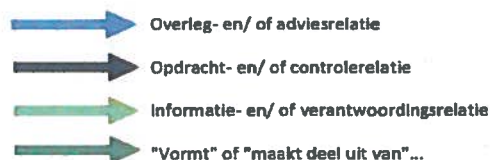
Ook het Wetenschappelijk Instituut (de Mr. G. Groen van Prinstererstichting), de Bestuurders-vereniging en Perspectief, ChristenUnie-jongeren zijn gevestigd in het partijbureau.

Organigram

Op de volgende pagina is geprobeerd om in een organigram de (complexe) structuur van de ChristenUnie in een plaatje te schetsen.

ChristenUnie

+ Geef geloof een stem

1.1.5 Statutenwijziging

In de statuten van de ChristenUnie kan geen verandering worden gebracht dan door een besluit van een algemene vergadering, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld. In 2019 heeft er geen statutenwijziging plaatsgevonden.

1.1.6 Samenstelling Landelijk Bestuur en directie

Op het partijcongres van 23 november 2019 is Mark de Boer voor een tweede termijn benoemd als bestuurslid.

De samenstelling was per 31-12-2019 als volgt:

Piet Adema (De Wilgen), voorzitter, aftredend in 2021, niet herkiesbaar

Mark de Boer (Almere), lid, aftredend in 2023, niet herkiesbaar

Hanneke Palm (Straatsburg), lid, aftredend in 2021, herkiesbaar

Leon Meijer (Ede), internationaal secretaris, aftredend in 2020, herkiesbaar

Fred Ruiten (Sint Pancras), penningmeester en secretaris, aftredend in 2021, niet herkiesbaar

Klaas Tigelaar (Voorburg), vicevoorzitter, aftredend in 2020, niet herkiesbaar

Joanne van der Schee-van de Kamp (Amersfoort), lid, aftredend in 2021, herkiesbaar

De heer Menno van Hulst (Amersfoort) is sinds 2008 directeur van het partijbureau.

Wegens ziekte is hij van maart tot en met december 2019 vervangen door de heer Gerben Huisman (Leeuwarden). Per 1 januari 2020 is de heer Mark de Boer (Almere) teruggetreden als lid Landelijk Bestuur om de positie van directeur partijbureau waar te nemen.

1.2 Activiteitenverslag

Het activiteitenverslag is opgebouwd overeenkomstig de subsidiabele categorisering in de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP), die met de letters a tot en met i worden aangegeven. De daarbij horende activiteiten zijn genummerd van 1 tot en met 16.

Politieke vorming en scholing (a)

1. Opleidingscentrum

De eerste helft van 2019 stond voor het ChristenUnie Opleidingscentrum in het teken van

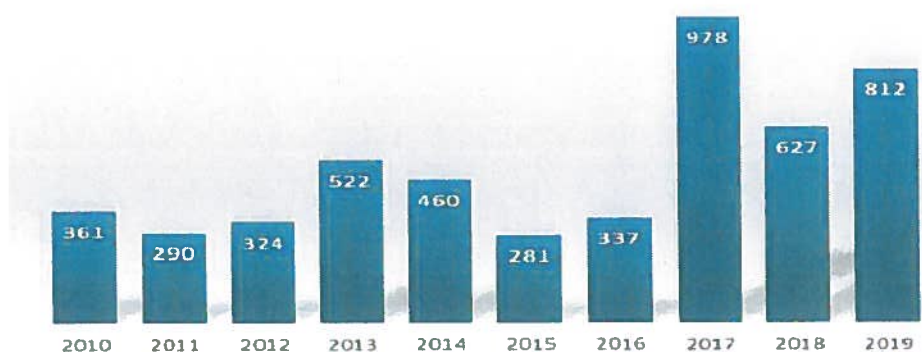
- het voorbereiden op de campagne PS/WS2019 (een Debat- en mediatraining voor kandidaten PS/WS, de cursus Welkom bij de ChristenUnie voor leden).
- het AVG-proof maken van iedereen die in een functie voor de ChristenUnie persoonsgegevens verwerkt.

517 mensen hebben de AVG-cursus gevolgd in 2019.

Naast het aanbieden van de gebruikelijke cursussen voor politici zoals een Debattraining en een cursus Gemeentefinanciën is er ingezet op het versterken van lokale afdelingen, o.a. door het organiseren van een Leiderschapsconferentie voor lokale afdelingsvoorzitters en fractie-voorzitters, cursussen voor bestuursleden en het verzorgen van 10 maatwerktrainingen op aanvraag van lokale fracties/besturen.

Voor het ontdekken en opleiden van mensen met talent en ambitie is de Masterclass christelijk-sociaal denken en doen georganiseerd. In 2019 is door 812 mensen een cursus bij het ChristenUnie Opleidingscentrum gevolgd.

Aantal deelnemers 2010-2019
ChristenUnie Opleidingscentrum

2. Politieke beleidsontwikkeling

Iedere volksvertegenwoordiger is verantwoordelijk voor zijn/haar politieke beleidsontwikkeling. Afstemming en coördinatie op landelijk niveau vindt onder meer plaats tijdens het Politiek Beraad waar voorzitters en directeurs van de geledingen elkaar maandelijks ontmoeten. Eind 2017 is besloten om de deelnemers aan het Politiek Beraad als vaste adviseurs uit te nodigen bij het Landelijk Bestuur. Gekoppeld aan het besluit om politieke zaken uitdrukkelijker op de bestuursagenda te zetten, maakt dit het voortbestaan van het Politiek Beraad overbodig en is dit beraad opgeheven.

Een aantal door het Landelijk Bestuur ingestelde Themanetwerken (voorheen Thematische Partijcommissies genoemd) zijn actief geweest. Het gaat om de TPC's Duurzaamheid, Internationale Samenwerking, Defensie, Zorg, Onderwijs, Openbaar Bestuur en Veiligheid. Deze commissies geven gevraagd en ongevraagd advies aan alle politieke niveaus van de ChristenUnie, maar vooral aan de Tweede Kamerfractie.

Informatievoorziening (b)

3. Partijblad ChristenUnie Magazine

Het ChristenUnie magazine verscheen wederom 3x in 2019. Het eerste nummer stond grotendeels in het teken van de twee verkiezingen: voor de Provinciale Staten (en daarmee de Eerste Kamer) in maart, en de Europese Verkiezingen in mei. Het septembernummer bevatte onder andere een bijzonder gesprek tussen Gert-Jan Segers en rabbijn Izak Vorst, een interview met Patience Mayaki-van der Horst, en een uitnodiging voor de ChristenUnie Huiskamergesprekken. In december viel derde en laatste nummer op de mat bij onze leden, met daarin een covergesprek tussen Gert-Jan Segers en Ineke van Buren van het Leger des Heils. Verder onder andere een kerstcolumn van Reinier Sonneveld, interviews met drie succesvolle ondernemers, en een reactie van Joël Voordewind op het drama in Noord-Syrië.

4. Campagnematerialen en doelgroepcommunicatie

Er zijn diverse (nieuwe) campagnematerialen, folders, flyers en advertenties gemaakt, vooral voor de PS- en WS 2019 campagne. Tevens ook voor de EP-2019 campagne, ledenwerving en het opleidingscentrum.

5. Informatie via internet naar leden en lokale afdeling(en)

De website-familie van de ChristenUnie heeft vele onderdelen. De hoofdsite www.christenunie.nl is de belangrijkste en wordt dagelijks bijgehouden. Elke lokale en provinciale afdeling heeft haar eigen site, evenals elke geleding. Vanuit het partijbureau vindt ondersteuning plaats in de vorm van advies op het gebied van techniek, vormgeving en communicatie. De ChristenUnie maakt ook ruimschoots gebruik van de mogelijkheden die social media biedt om haar leden en supporters te informeren en te activeren. De partij is actief op platformen als Facebook, Twitter en Instagram.

Elke maand wordt een algemene nieuwsbrief verstuurd naar alle leden en andere contacten waar we e-mailadressen van hebben. We hebben werkende e-mailadressen van ruim 80% van de leden. Daarnaast wordt er maandelijks een aantal nieuwsbrieven verstuurd naar specifieke doelgroepen: vrienden, besturen, bestuurders en bidders.

6. Congres

Er zijn in 2019 twee partijcongressen gehouden. Het 39e partijcongres, met 478 bezoekers vond plaats op 9 februari in Zwolle. Het thema was Verkiezingscongres. Er werd gestemd over het verkiezingsprogramma EP2019 en het eindrapport selectiecommissie EP2019. Tevens was dit het aftrapmoment voor de PS/WS verkiezingen. Het 40e partijcongres is gehouden op 23 november in Utrecht. Dit congres was met ongeveer 694 bezoekers goed bezocht. Dit congres had als titel 'Samenleving met aandacht'. De commissies voor het samenstellen van het verkiezings-programma en de kandidatenlijst van de Tweede Kamer werden door middel van stemming geïnstalleerd. Er werd aandacht besteed aan een terugblik op de verkiezingen van EP, PS/WS en EK. Daarnaast stond het congres in het teken van afscheid nemen van Roel Kuiper, fractie-voorzitter van de Eerste Kamer.

Contact zusterpartijen buitenland (c)

Het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie is q.q. ook bestuur van de FICDD, de Foundation for International Christian Democratic Development. Deze stichting stimuleert democratische processen in Oost-Europese landen en in enkele landen buiten Europa. Hiervoor wordt subsidie ontvangen van het ministerie van BZK en van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De FICDD is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie. De jaarrekening (met activiteitenverslag) van de FICDD is als bijlage bij het Jaarverslag van de ChristenUnie gevoegd.

De ChristenUnie is mede-oprichter en actief lid van de Europese partij ECPM, de European Christian Political Movement. Tweede Kamerlid Stieneke van der Graaf is lid van het bestuur van de ECPM. ECPM houdt kantoor in Amersfoort en Brussel. De ChristenUnie vertegenwoordiger in het Europees Parlement, Peter van Dalen, is in zijn rol als Europarlementariër ook lid van de ECPM. Hij was tot 15 juni 2019 in het EP ook lid van de fractie van Conservatieven en Hervormers (ECR), maar vanaf 1 juli 2019 is hij lid van de Europese Volkspartij (EVP). De ChristenUnie is tevens lid van Sallux, de Christian Political Foundation for Europe. Sallux is de politieke "denktank" van de ECPM en houdt kantoor in Amersfoort.

Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)

Het Wetenschappelijk Instituut (WI), de Mr. G. Groen van Prinstererstichting dient de partij en de samenleving met het leveren van politiek-wetenschappelijke bijdragen in de vorm van publicaties, bijeenkomsten en debat. Het WI wordt door de ChristenUnie met een financiële bijdrage van € 28.000 gesteund. Overige inkomsten van het WI zijn bijdragen van donateurs en subsidie van het ministerie van BZK. Het WI is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie. Het WI heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

Politieke participatie jongeren (e)

De ChristenUnie heeft Perspectief aangewezen als haar officiële politieke jongeren organisatie. Perspectief heeft dit jaar € 6.000 financiële ondersteuning gekregen. Perspectief is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie. Perspectief heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

Ledenwerving (f)

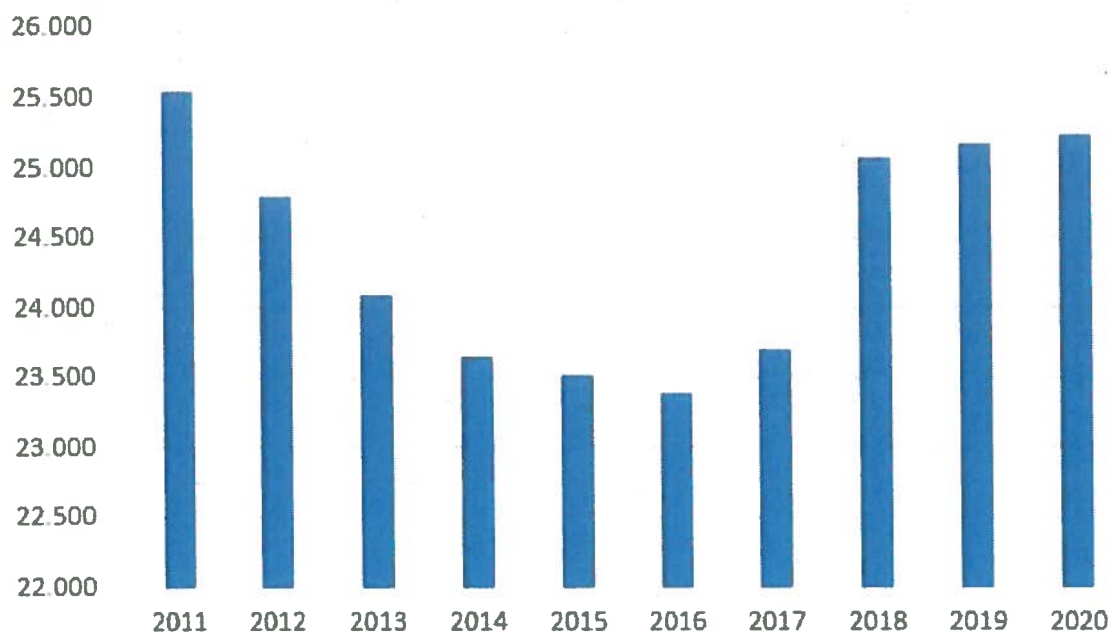
7. Ledenwerving

In 2019 heeft de ChristenUnie een kleine netto-ledenwinst van 64 behaald. In totaal hebben 1.088 nieuwe leden zich aangemeld (19 meer dan vorig jaar) en 1.024 leden hebben zich uitgeschreven (54 meer dan vorig jaar). Het totaal aantal leden per 1 januari 2020 is 25.234. De ChristenUnie bleek hiermee de enige landelijke partij in de coalitie met een ledenwinst. Na de provinciale verkiezingen van maart hebben veel nieuwe leden zich aangemeld. Gedurende het jaar kwamen er ook meer afmeldingen binnen die te maken hadden met kabinetsbeleid.

In 2019 is de ledengroei verder gestimuleerd via acties (waaronder vanaf november een actie met het nieuwe boek van Gert-Jan Segers ('De Verloren Zoon') als welkomstcadeau en wederom de gezinslidactie vanaf september en acties op evenementen als Opwekking) en communicatie-uitingen op social media, de website, in nieuwsbrieven, op evenementen, via radio en tv-spotjes en met advertenties.

Naast leden kent de ChristenUnie ook vrienden. Deze vrienden hebben geen zeggenschap binnen de partij, maar ondersteunen de partij financieel en worden via nieuwsbrieven op de hoogte gehouden. Het aantal vrienden in 2019 is 971, iets lager dan in 2018 (982). De gemiddelde bijdrage is net als het voorgaande jaar € 23 per jaar.

Ontwikkeling ledenbestand (per 1 januari) van de ChristenUnie over de afgelopen 10 jaar:

Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)

8. Promotie

In het kader van promotie en ledenwerving was de ChristenUnie in 2019 vertegenwoordigd op diverse (christelijke) evenementen. Deze evenementen lenen zich goed om mensen via een actie te interesseren voor de ChristenUnie. De grootste is de pinksterconferentie Opwekking.

De Open Dag 2019 in Den Haag is altijd een trekpleister. In de Tweede Kamer werden ook dit jaar diverse groepsbezoeken georganiseerd, o.a. voor nieuwe leden.

In het kader van promotie is zover mogelijk de huisstijl bewaakt. Diverse huisstijldragers zijn vernieuwd en alle lokale afdelingen hebben een eigen ChristenUnie logo met de gemeente naam ontvangen. Eenduidig gebruik wordt gestimuleerd ter versterking van de totale uitstraling van de ChristenUnie.

9. Informatie via internet (naar niet leden)

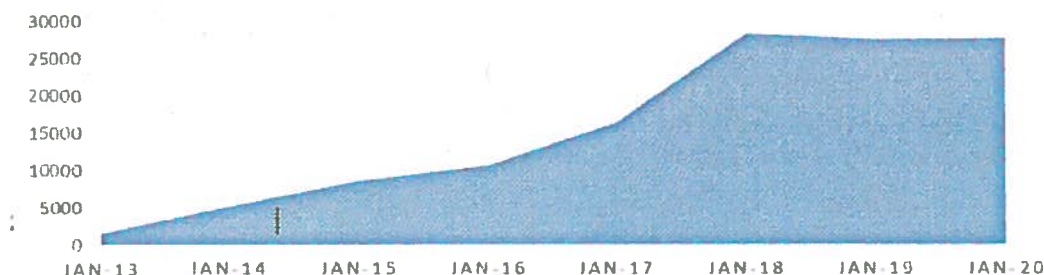
Op de website en op onze sociale media kanalen verschijnen dagelijks, vaak meerdere keren per dag, nieuws-updates over wat onze parlementariërs hebben gedaan en gezegd. Via de persvoorlichting wordt de Nederlandse geschreven pers, radio en televisie voorzien van informatie.

10. Radio, tv en nieuwe media

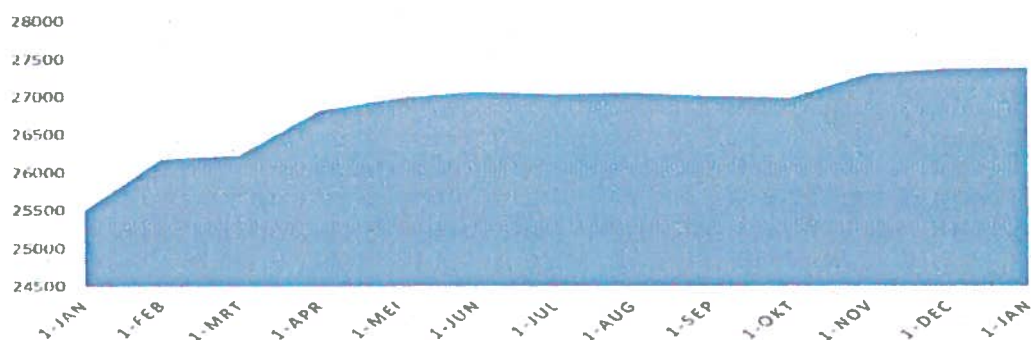
In 2019 is de Facebookpagina van de ChristenUnie weer een klein beetje gegroeid met netto 99 extra volgers, van 27.555 naar 27.654. Nog steeds is de CU pagina daarmee nipt groter dan die van Gert-Jan Segers. De pagina van Gert-Jan heeft wel een redelijk nette groei doorgemaakt, met bijna 2.000 extra volgers. We zien drie duidelijke pieken: in januari 2019 rondom de Nashville verklaring, daarna de Provinciale Statenverkiezingen en in oktober een 'boost' vanwege een stevige column over de Turkse inval in Syrië.

Op Twitter zien we een redelijk stabiel beeld. We zijn gegroeid van 26.131 naar 29.438 volgers, in lijn met voorgaande jaren. Gert Jan Segers eigen twitter account laat continu groei zien, ruim 47.000 volgers. Op Instagram blijven we gestaag groeien. Vorig jaar van 2.629 naar 5.425 (en Gert-Jan Segers van 5.029 naar 9.363). We hebben ook geïnvesteerd in het aantal berichten op Instagram, in 2019 waren dat er 79, plus een paar sessies op Insta Stories. Het bereik is hiermee ook gegroeid: vorig jaar haalde het bericht met het hoogste bereik 1.664 gebruikers, dit jaar waren dat er al 4.764. Op YouTube zijn we gegroeid van 586 naar 725 abonnees en hebben we 21 video's geplaatst (wel 3x zo veel als vorig jaar).

GROEI CU VOLGERS PER JAAR

GROEI GERT-JAN SEGERS FACEBOOK-PAGINA 2019

Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)

11. Opbouwwerk en advies

Zittende politieke ambtsdragers worden ondersteund door een aantal medewerkers van de afdeling Opleiding en Advies. Deze afdeling is een samenwerking van het partijbureau en Bestuurdersvereniging.

Functie/ rol	1-1-2020	1-1-2019
Gemeenteraadslid	403	402
Wethouder	79	80
Burgemeester	9	10
Provinciale Statenlid	32	31
Gedeputeerde Statenlid	7	4
Commissaris van de Koning	1	1
Lid AB waterschap	17	17
Lid DB waterschap	3	5
Lid Tweede Kamer	5	5
Lid Eerste Kamer	4	3
Europarlementariër	1	1
Minister	2	2
Staatssecretaris	1	1
Overige leden BV	239	245
TOTAAL leden BV	803*	807

* Door dubbelingen in functies is het aantal functies opgeteld bij de overige leden zonder functie meer dan het aantal personen dat lid is van de Bestuurdersvereniging. Het aantal afdelingen per 1-1-2020 is 167.

12. Opleidingscentrum i.c.m. 15. Meningsvorming en ondersteuning politieke ambtsdragers

Ondersteuning vindt plaats door het aanbieden van cursussen door het Opleidingscentrum (zie activiteit 1), door het organiseren van ontmoetingen voor specifieke doelgroepen en door het aanbieden van algemene adviezen en door maatwerk-advisering.

13. Selectie ambtsdragers en talentontwikkeling

In 2019 is geïnvesteerd in het trainen en coachen van nieuwe wethouders en het trainen van kandidaat-burgemeesters.

14. Digitale nieuwsbrief

Voor verschillende doelgroepen worden maandelijkse nieuwsbrieven gemaakt. Bijvoorbeeld voor leden van provinciale staten, gemeenteraden en besturen van waterschappen.

15. Ondersteuning politieke ambtsdragers

Zie 11 (opbouwwerk en advies) en 12 (opleidingscentrum)

Verkiezingscampagnes (i)

16. PS-WS verkiezingen 20 maart 2019

De verkiezingscampagne voor de PS/WS verkiezingen is goed gelopen en er zijn zo'n 90.000 stemmen extra behaald. Ondanks de switch in campagneleiders verliep de aansturing goed. Er is veel aandacht geweest voor de ondersteuning van provincies, zowel in advies, menskracht en financieel. Met uitzondering van de provincie Noord-Brabant deden we in alle provincies met een zelfstandige lijst mee aan de verkiezingen.

17. EP-verkiezingen 23 mei 2019

In nauwe samenwerking met de SGP is er ook een campagne gevoerd voor de Europese Verkiezingen. De ChristenUnie-SGP is met 2 zetels gelijk gebleven, maar kon niet meekomen met de hogere opkomst; het percentage is gedaald van 7,7% naar 6,8%. In absolute aantallen was er wel een kleine winst van 10.817 extra stemmen. Het totaal van 375.660 stemmen is het hoogste aantal stemmen dat de CU-SGP ooit heeft gehaald bij de Europese Verkiezingen.

1.3 Informatie over bestuur en directie

1.3.1 Taak en werkwijze van directie en bestuur

Het Landelijk Bestuur is het bestuur van de ChristenUnie in de zin van de wet en bestaat uit:

- a. de voorzitter, die in functie door het partijcongres wordt benoemd en
 - b. algemene bestuursleden, die door het partijcongres worden benoemd
- waarbij het aantal leden door het partijcongres wordt bepaald op ten minste vijf en ten hoogste zeven. Behoudens de beperkingen volgens de statuten is het Landelijk Bestuur belast met het besturen van de ChristenUnie.

Het Landelijk Bestuur vergadert doorgaans eens per maand, de zomermaanden uitgezonderd. De fractievoorzitter van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer, de delegatieleider in het Europees Parlement, de voorzitter van de Bestuurdersvereniging en de directeur van het partijbureau zijn vaste adviseurs van het Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur vergadert een aantal keren per jaar in bijzijn van de voorzitters van Provinciale Unies.

De ChristenUnie kent een partijbureau. Dit bureau is gevestigd in Amersfoort. Het partijbureau ondersteunt en verbindt de partij, haar geledingen en leden bij het realiseren van partijdoelstellingen op het gebied van politiek en bestuur, administratie, communicatie, campagne, toerusting en ontwikkeling. Het partijbureau is verbonden met mensen die vanuit hun christen-zijn invloed willen uitoefenen in politiek en maatschappij. Het partijbureau opereert onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur.

De volgende kerncompetenties voor alle medewerkers van het partijbureau zijn vastgesteld:

- Resultaatgerichtheid
- Organisatiesensitiviteit
- Klantgerichtheid

1.3.2 Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

Leden van het Landelijk Bestuur krijgen alleen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Zij ontvangen geen vacatiegeld of andersoortige vergoedingen.

Het personeel werkzaam bij de ChristenUnie valt niet onder een CAO. Voor de salariering wordt gebruik gemaakt van de salarisschalen van rijksambtenaren (BBRA). De functie van directeur partijbureau is ingeschaald in schaal 13. Overige functies zijn ingeschaald in de schalen 6 tot en met 11.

1.3.3 Nevenfuncties bestuursleden en directeur

Piet Adema

Voorzitter Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten (OSB) (bezoldigd)
Lid RvC Larcom bv te Ommen (bezoldigd)
Lid RvC NV Rendo te Meppel (bezoldigd)
Voorzitter RvC WTC Expo/PBH te Leeuwarden (bezoldigd)
Voorzitter NVB Nederlandse vereniging van Bouwers (bezoldigd)
Lid algemeen bestuur VNO-NCW
Lid hoofdbestuur MKB Nederland
Lid RvC Woningborg (bezoldigd)

Mark de Boer

Algemeen directeur Stichting Ark Mission, Amsterdam (bezoldigd)
Zelfstandig organisatieadviseur, Almere (bezoldigd)
Voorzitter Rafael Gemeenschap, Almere (onbezoldigd, onkostenvergoeding)
Voorzitter van het bestuur van stichting Building People Bringing Life, Almere (onbezoldigd)

Klaas Tigelaar

Burgemeester Leidschendam-Voorburg (bezoldigd)
Diverse functiegerelateerde nevenfuncties (onbezoldigd):
Lid Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Haaglanden
Lid Algemeen Bestuur Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Voorzitter Adviesraad Christiaan Huygens Wetenschapsprijs
Voorzitter Vereniging Zuid Hollandse Gemeenten, afd. van de VNG.
Lid bestuur Vereniging Sport en Gemeenten (onbezoldigd)
Vicevoorzitter Stichting Sportservice Nederland (bezoldigd) (beëindigd juli 2019)
Voorzitter RvC Ikazia Ziekenhuis Rotterdam (bezoldigd) (beëindigd december 2019)
Lid Raad van toezicht LEV scholengroep west nederland (bezoldigd)

Fred Ruiten

Concerncontroller gemeente Den Helder (bezoldigd)
Directeur bij Fimai BV (bezoldigd)
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Forte Kinderopvang (onbezoldigd)
Vice-voorzitter / penningmeester Stichting 180 (onbezoldigd)
Voorzitter Stichting Hart voor Heerhugowaard (onbezoldigd)
Penningmeester Stichting Kapelkerk (onbezoldigd)
Lid Raad van Toezicht ClickF1 (onbezoldigd)
Lid Raad van Toezicht Stichting Groeyers (onbezoldigd)

Leon Meijer

Wethouder Gemeente Ede (bezoldigd)
Onbetaalde nevenfuncties uit hoofde van het wethouderschap Financiën:
Aandeelhouder gemachtigde Afvalcombinatie De Vallei
Aandeelhouder Werkkracht b.v.
Aandeelhouder Vitale vakantieparken
Bestuur Stichting Sportservice

Lid AB Regio FoodValley

Onbetaalde nevenfuncties uit hoofde van het wethouderschap Luchtvaart:

Commissielid Overleg en Voorlichting Milieuhygiëne Militair Luchtvaartterrein Deelen

Vicevoorzitter Provinciale bestuurlijke kerngroep luchtvaart

Onbetaalde nevenfuncties uit hoofde van het wethouderschap Jeugdzorg:

Voorzitter bestuurlijk overleg Jeugdzorg regio Foodvalley.

Voorzitter G7, bestuurlijk overleg van de 7 Gelderse jeugdzorg regio's

Lid VNG commissie Jeugd, Zorg en Onderwijs

Onbetaalde overige nevenfuncties:

Voorzitter landelijke preventietafel Overmatig Alcoholgebruik voor ministerie van VWS

Lid bestuur stichting Christenen voor Israël

Voorzitter bestuur Christians for Israel International

Hanneke Palm

Ambassaderaad justitieaangelegenheden bij de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Raad van Europa (bezoldigd)

Auteur Wolters Kluwer, Tekst & Commentaar Wetboek van Strafvordering, Mensenrechten (hiervoor ontvangt zij een soort royalties)

Joanne van der Schee - van de Kamp

Senior adviseur beleid en strategie bij Prisma (bezoldigd), tot 1-7-2019

Strategisch adviseur regionale samenwerking bij de gemeente Nijkerk, vanaf 1-7-2019

Gerben Huisman

(Interim) Directeur Partijbureau ChristenUnie (bezoldigd), vanaf 4-3-2019

Directeur World Servants (bezoldigd)

Menno van Hulst

Directeur Partijbureau ChristenUnie (bezoldigd)

Voorzitter stichting Light for the World (onbezoldigd), tot 31-01-2019

1.4 Toekomstplannen en risicobeheersing

Voor de landelijke partij zijn verkiezingen de belangrijkste mijlpalen. Een kernrisico voor een politieke partij is dat door de Tweede Kamerverkiezingen de hoogte van de subsidie verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wijzigt, deze subsidie is immers deels afhankelijk van het aantal zetels in de Tweede Kamer. Qua inkomsten zijn verder van belang de contributies van de leden en giften. De ChristenUnie heeft een stabiele achterban, waardoor het risico op een daling van het aantal zetels relatief laag wordt ingeschat. Het ledenaantal vertoont al vier jaar achter elkaar een stijgende lijn. Om de risico's te beheersen zijn diverse maatregelen getroffen. Zo wordt ernaar gestreefd de personele organisatie zo flexibel mogelijk in te richten, zodat indien nodig snel kan worden bijgestuurd. Verder is er een continuïteitsreserve gevormd. Deze is van voldoende omvang om risico's die zich op korte termijn kunnen voordoen op te vangen. Tevens is een campagnereserve gevormd die wordt aangesproken in het jaar voorafgaand aan landelijke verkiezingen.

Eind 2019 is middels de 'motie Jetten' een verhoging van de subsidiebijdrage aan politieke partijen aangekondigd. Voor de ChristenUnie betekent dit een verhoging van naar verwachting ruim 400.000 euro. Voor de besteding van deze gelden wordt een plan opgesteld dat deels in de begroting is opgenomen. Voor het jaar 2020 zijn geen landelijke verkiezingen gepland. Wel is de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen 2021 gestart. Derhalve zal de campagnereserve in 2020 worden aangesproken.

In 2020 wordt de ingezette lijn doorgezet waarin de ChristenUnie zich meer en meer als net-werkp partij ontwikkelt. Door middel van 'huiskamergesprekken', een provincietour en andere activiteiten, landelijk en lokaal, wordt het gesprek gezocht met leden, kiezers en andere geïnteresseerden in christelijke politiek. Landelijk agendeert de ChristenUnie belangrijke thema's zoals Coalitie-Y, met aandacht voor prestatiedruk bij jongeren. De ChristenUnie bevindt zich in het hart van de christelijke beweging in Nederland, waardoor onze politieke opdracht altijd wordt gevoed door kerk en samenleving. Vanuit het partijbureau worden al deze ontwikkelingen en activiteiten ondersteund met expertise en uitvoeringscapaciteit. In 2020 worden verdere stappen gezet om de organisatie te professionaliseren.

De ontstane crisis als gevolg van het **coronavirus** in maart 2020 heeft echter grote impact op de voortgang en uitvoering van deze activiteiten. Evenementen en bijeenkomsten zijn afgelast waardoor het contact met de achterban op andere manieren moet gebeuren. Medewerkers werken primair vanuit huis. Voor verschillende activiteiten zijn inmiddels digitale alternatieven ontwikkeld, andere zijn geannuleerd.

Hoewel de impact van de crisis dus in praktische zin negatief is, is de politieke en maatschappelijke relevantie van de ChristenUnie groter dan ooit. Zo staat de ChristenUnie aan de basis van het grote maatschappelijke initiatief **#nietalleen** dat samen met andere christelijke organisaties en kerken is opgezet en neemt zij politieke verantwoordelijkheid in het kabinet en in de Tweede Kamer. De financiële gevolgen zijn voor de ChristenUnie beperkt tot annuleringskosten en een verschuiving van budgetten. De financieringsstructuur (subsidies en contributies) is zodanig dat de continuïteit niet in gevaar komt, noch dat er kortetermijn liquiditeitsproblemen worden verwacht.

Voor FICDD geldt dat de activiteiten specifieke subsidies ontvangen. De uitvoering daarvan is door de corona-crisis niet mogelijk, waardoor financiering van de indirecte kosten in gevaar kan komen. I.o.m. andere subsidieontvangers is opheldering gevraagd bij de min. BuZa en BZK over de mogelijke impact hiervan. Het financiële risico hiervan bedraagt naar schatting max. € 60.000, indien alle subsidies worden ingetrokken.

Getekend te Amersfoort,

Piet Adema, voorzitter

2. Jaarrekening 2019

2.1 Balans per 31 december 2019

na resultaatbestemming

	31 december 2019	31 december 2018		31 december 2019	31 december 2018
	€	€		€	€
ACTIVA			PASSIVA		
Immateriële vaste activa			Reserves		
Software	6.034	19.211	Algemene reserve	58.763	186.822
			Continuïteitsreserve	350.000	325.000
Materiële vaste activa			Vervangingsreserve BV	24.000	-
Inrichting gebouwen	10.110	15.632	Verkiezingsreserve	313.500	267.500
Inventaris	8.920	11.955			779.322
Hardware	10.160	14.270		746.263	
	29.190	41.857	Voorziening	53.700	-
Voorraden	45.783	51.208	Kortlopende schulden		
Vorderingen	212.587	163.241	Crediteuren	13.751	45.927
			Belastingen	32.555	27.527
Liquide middelen	687.696	704.903	Overige kortlopende schulden	135.021	127.644
				181.327	201.098
	<u>981.290</u>	<u>980.420</u>		<u>981.290</u>	<u>980.420</u>

2.2 Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
BATEN			
Contributies	1.252.003	1.248.000	1.181.591
Giften	101.093	106.000	72.585
Subsidies	648.835	604.000	613.609
Bijdragen in gezamenlijke kosten	375.196	388.496	373.658
Baten Opleidingscentrum	16.034	15.000	26.506
Overige baten	30.439	18.775	27.671
Totaal baten	2.423.600	2.380.271	2.295.621
LASTEN			
Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten			
Politieke vorming en scholing (a)	12.745	12.500	13.156
Informatievoorziening (b)	165.407	176.975	172.324
Contact zusterpartijen buitenland (c)	6.182	-	-
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	28.000	28.000	28.000
Politieke participatie jongeren (e)	6.000	6.000	6.000
Ledenwerving (f)	27.787	30.000	27.177
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	94.830	96.975	90.645
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	28.089	28.050	28.794
Verkiezingscampagnes (i)	127.060	130.000	104.268
	496.100	508.500	470.364
Afdrachten			
Afdrachten aan lokale afdelingen en Provinciale Unies	314.204	304.288	300.001
	314.204	304.288	300.001
Overige uitgaven			
Bestuurskosten	18.349	14.550	15.679
Bureau- en ICT-kosten	165.728	189.797	174.913
Personeelskosten	1.308.850	1.275.486	1.145.294
Huisvestingskosten	103.728	106.650	99.370
	1.596.655	1.586.483	1.435.257
Totaal lasten	2.406.959	2.399.271	2.205.621
Overschot/ tekort	16.642	19.000-	90.000

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2019 €	Realisatie 2018 €
Resultaatbestemming reserves		
Algemene reserve	128.058-	-
Continuïteitsreserve	25.000	25.000
Verkiezingsreserve	46.000	65.000
Vervangingsreserve	20.000	-
Voorziening	53.700	-
	<u>16.642</u>	<u>90.000</u>

2.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

2.4.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

2.4.2 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2018 zijn waar nodig aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

2.4.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.4.5 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.4.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.4.7 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.4.8 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.4.9 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Voor het pensioen geldt een toegezegde bijdrage regeling. De toegezegde bijdragen worden afgedragen aan de pensioenverzekeraar op basis van het pensioencontract.

2.4.10 Kostentoerekening ten behoeve van subsidie Wet Financiering Politieke Partijen

De personeelskosten zijn op medewerkersniveau toegerekend aan de tien subsidiecategorieën (A t/m I). Het percentage subsidiabele personeelskosten geldt als grondslag voor het toewijzen van de volgende baten en lasten:

Baten

KVGR-baten

Lasten

Bestuurs- en bureaunkosten

Huisvestingskosten

De aldus verkregen kostentoerekening staat vermeld in paragraaf 2.8.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Materiële en immateriële vaste activa

De mutaties in de vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	Inrichting gebouwen	Inventaris	Hardware	Software	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019					
Aanschafwaarde	27.613	15.176	22.672	55.966	121.426
Cumulatieve afschrijvingen	-11.981	-3.221	-8.402	-36.754	-60.358
	<u>15.632</u>	<u>11.955</u>	<u>14.270</u>	<u>19.211</u>	<u>61.068</u>
Mutaties boekjaar					
Investerings	0	0	0	4.837	4.837
Afschrijvingen	-5.523	-3.035	-4.110	-18.014	-30.681
	<u>-5.523</u>	<u>-3.035</u>	<u>-4.110</u>	<u>-13.177</u>	<u>-25.844</u>
Stand per 31 december 2019					
Aanschafwaarde	27.613	15.176	22.672	60.802	126.262
Cumulatieve afschrijvingen	-17.503	-6.256	-12.511	-54.768	-91.039
	<u>10.110</u>	<u>8.920</u>	<u>10.160</u>	<u>6.034</u>	<u>35.224</u>

In de regel wordt afgeschreven over een periode van 5 jaar, uitgaande van een restwaarde van nihil. Per investering wordt gekeken of deze al dan niet sneller of langzamer afgeschreven dient te worden, afhankelijk van het verwachte verloop van de economische waarde van de investering.

	2019	2018
	€	€
Vorraden		
Voorraad promotieartikelen/boeken	45.198	50.853
Voorraad geschenkbonnen	585	355
Saldo per 31 december	<u>45.783</u>	<u>51.208</u>

In de voorraad promotieartikelen is een bedrag in mindering gebracht voor incourantheid.

Vorderingen

Debiteuren	8.812	16.513
Rekeningcourant verhoudingen	34.733	629
Contributies	982	1.012
Vooruitbetaald / nog te ontvangen	24.950	20.263
Nog te ontvangen subsidie ministerie BZK	143.110	124.824
Saldo per 31 december	<u>212.587</u>	<u>163.241</u>

Liquide middelen

Kas	849	967
Rabobank betaalrekening giften en contributies	4.374	30.737
Rabobank betaalrekening overige betaalstromen	14.291	10.151
Rabobank spaarrekening	500.000	495.000
SNS Bank meersparen	168.182	168.048
Saldo per 31 december	<u>687.697</u>	<u>704.902</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

	2019 €	2018 €
Reserves		
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	186.822	186.822
Af: volgens resultaatbestemming	128.058-	-
Saldo per 31 december	<u>58.763</u>	<u>186.822</u>

De algemene reserve heeft de functie van 'vrije reserve' en is bedoeld om overschotten en tekorten op te vangen.

Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	325.000	300.000
Bij: volgens resultaatbestemming	25.000	25.000
Saldo per 31 december	<u>350.000</u>	<u>325.000</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan. De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedroeg op 31 december 2019 € 350.000. De grondslag voor de continuïteitsreserve is de som van:

- tussen de 20% en 25% van de verwachte personeelskosten van het komend jaar en
- tussen de 20% en 25% van de verwachte huisvestingskosten van het komende jaar.

De noodzakelijk geachte omvang zal worden bijgesteld indien 20% en 25% van bovengenoemde kosten minder respectievelijk meer dan de noodzakelijk geachte reserveomvang van € 350.000 bedraagt.

	Kosten 2020	Reserve	Percentage
Personeelskosten	1.534.457		
Huisvestingskosten	107.708		
TOTAAL	<u>1.642.165</u>	<u>350.000</u>	<u>21,3%</u>

	2019 €	2018 €
Bestemmingsreserve Verkiezingen		
Saldo per 1 januari	267.500	202.500
Mutatie	46.000	65.000
Saldo per 31 december	<u>313.500</u>	<u>267.500</u>

De reserve verkiezingen is gevormd om de kosten van de Europese en Tweede Kamerverkiezingscampagnes op te vangen. De grondslag voor deze reserve hangt samen met een drietal factoren:

- (1) De frequentie van de verkiezingen. Deze is voor de Europese verkiezingen eens per vijf jaar. Voor Tweede Kamerverkiezingen ligt het niet vast. In de grondslag wordt uitgegaan voor eens per drie jaar.
- (2) Het noodzakelijk geachte budget. Deze is voor de Europese verkiezingen € 90.000 en voor de Tweede Kamerverkiezingen € 400.000.
- (3) Het deel van het budget dat in ieder geval vanuit de reserve gefinancierd zou moeten kunnen worden. Dit deel is bepaald op 75%. Het verleden heeft geleerd dat met name campagnes voor de Tweede Kamerverkiezingen voor een flink groter deel uit de gewone exploitatie betaald kan worden. Dit kan dankzij fors hogere gifteninkomsten in het jaar van Tweede Kamerverkiezingen.

Volgens deze grondslag is de maximaal benodigde verkiezingsreserve € 367.500. Dit bedrag wordt via een dotatiesysteem bereikt. De reserve kan eventueel wel sneller op het maximale streefbedrag komen, maar hoeft niet hoger dan het streefbedrag te zijn. In 2021 (een TK verkiezingsjaar) wordt dus maximaal 3/4 deel van € 400.000 uit het fonds onttrokken worden. Tegelijk is er een spaardoelstelling van € 100.000 (voor de TK-verkiezingen) en € 13.500 voor de Europese verkiezingen. Per saldo is dit een onttrekking van € 186.500.

Streefbedrag	31-12-16	31-12-17	31-12-18	31-12-19	31-12-20
Tweede Kamerverkiezingen	300.000	100.000	200.000	300.000	300.000
Europese Verkiezingen	40.500	54.000	67.500	13.500	27.000
Totaal	<u>340.500</u>	<u>154.000</u>	<u>267.500</u>	<u>313.500</u>	<u>327.000</u>
Werkelijk bedrag	367.500	202.500	267.500	313.500	313.500
Dekking	108%	131%	100%	100%	96%

	2019 €	2018 €
Vervangingsreserve BV medewerkers		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie (dotaties ChristenUnie en Bestuurdersvereniging)	24.000	-
Saldo per 31 december	<u>24.000</u>	<u>-</u>

Deze reserve is bedoelt om de eventuele kosten van langdurig zieke medewerker(s) van de Bestuurders-vereniging te dekken. Er is afgesproken dat de ChristenUnie 10/12e deel van de reserveringskosten voor haar rekening neemt en de BV 2/12e deel. Het streefbedrag van deze reserve is € 45.000.

Voorziening		
Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie dotatie	53.700	-
Saldo per 31 december	<u>53.700</u>	<u>-</u>

Deze voorziening is bedoelt om eventuele kosten van langdurig zieke medewerker(s) van de ChristenUnie te dekken. Het bedrag is een redelijkerwijs schatting.

	2019	2018
	€	€
Overige kortlopende schulden		
Accountant	8.720	9.924
Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	43.598	39.802
Reservering vakantiedagen inclusief sociale lasten	39.964	37.805
Reservering eindejaarsuitkering inclusief sociale lasten	6.555	6.313
Rekeningcourant verhoudingen	15.995	8.250
Overige kortlopende schulden	20.189	25.550
Saldo per 31 december	135.021	127.645

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De ChristenUnie huurt per 1 augustus 2011 een kantoorpand aan de Johan van Oldebarneveltlaan 46 te Amersfoort. Het huurcontract is in 2016 verlengd. De nieuwe huurperiode loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022. De huurprijs bedraagt € 65.000 op jaarbasis. (excl. inflatiecorr.) Per 1 januari 2017 zijn lease- en servicecontracten ingegaan voor het gebruik van een e-mail en cloud-omgeving en voor ict-, kopleer- en printapparatuur. De looptijd hiervan bedraagt 6 jaren. De jaarlijkse kosten bedragen € 29.766 per jaar. Ook is per 1 januari 2017 een overeenkomst gestart voor het gebruik van telefoniediensten (hosted voip), inclusief het gebruik van een hoogwaardige glasvezelverbinding. De looptijd bedraagt eveneens 6 jaren. De jaarlijkse kosten bedragen € 3.735.

Gemeenschappelijke kosten

De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met Perspectief (ChristenUnie-jongeren), de mr. G. Groen van Prinstererstichting (het WI), de Bestuurdersvereniging en de FICDD (stichting van de ChristenUnie voor internationale samenwerking en ontwikkeling) en de Stichting Ondersteuning Tweede Kamerfractie ChristenUnie betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

De verdeling van gezamenlijke huisvestingskosten, bureaukosten en gemeenschappelijke personeelskosten is geregeld in een "Overeenkomst tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten" (KVGR). In een aantal gevallen worden personeelskosten van ChristenUnie-medewerkers doorbelast aan een van de andere entiteiten op basis van een koepelovereenkomst. De doorberekende kosten zijn als baten in de exploitatie van de ChristenUnie opgenomen.

Verhuur

Europarlementariër Peter van Dalen huurt kantoorruimte bij de ChristenUnie met ingang van 15 augustus 2011. De overeenkomst liep tot en met mei 2019. M.i.v. juni 2019 is een nieuwe overeenkomst opgesteld voor 1 kamer, de huur is € 500 per maand.

2.6 Toelichting op de baten over 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Contributies			
Contributies	1.249.721	1.248.000	1.179.170
Contributies voorgaande jaren	2.282	-	2.421
	<u>1.252.003</u>	<u>1.248.000</u>	<u>1.181.591</u>

De contributiebatens betreffen alle gefactureerde contributies over 2019. Hiervan is ruim 98% ook daadwerkelijk ontvangen. Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat nog binnenkomt. Het overige deel wordt afgeschreven (zie toelichting van de lasten). Wanneer er meer geld dan verwacht binnenkomt op contributies van voorgaande jaren, geldt het als een baat in het verslagjaar.

Giften

Vrienden van de ChristenUnie	20.034	22.000	20.904
Giften uit acties	53.932	66.500	21.259
Legaten	-	-	-
Overige giften	27.127	17.500	30.423
	<u>101.093</u>	<u>106.000</u>	<u>72.585</u>

Zowel de directe baten (giften) als de lasten voor de GR-campagne zijn in het verkiezingsjaar 2018 geboekt.

Een overzicht van donateur(s) die in 2019 € 4.500 of meer hebben gedoneerd wordt separaat aan het min. van. BZK toegestuurd. In 2019 zijn er geen legaten of nalatenschappen ontvangen. Geen enkele donateur heeft één of meerdere bijdrage(n) in natura gedoneerd ter waarde van € 4.500 of meer.

Subsidies

Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen	983.777	604.000	938.449
Doorbetaling subsidies (WFPP) aan neveninstellingen	358.274	-	345.029
Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen (voorgaande jaren)	23.332	-	20.190
	<u>648.835</u>	<u>604.000</u>	<u>613.609</u>

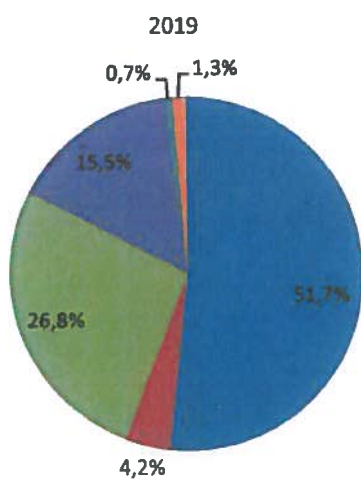
Bijdragen in gezamenlijke kosten

Gezamenlijke kosten Bestuurdersvereniging (BV)	206.619	213.529	205.524
Gezamenlijke kosten Wetenschappelijk Instituut (WI)	54.641	56.180	52.612
Gezamenlijke kosten FICDD	76.764	78.962	76.582
Gezamenlijke kosten Perspectief, ChristenUnie-jongeren	19.671	20.225	18.941
Gezamenlijke kosten St. Ondersteuning TK-fractie CU	10.000	10.000	10.000
Huuropbrengsten eurofractie	7.500	9.600	10.000
	<u>375.196</u>	<u>388.496</u>	<u>373.658</u>

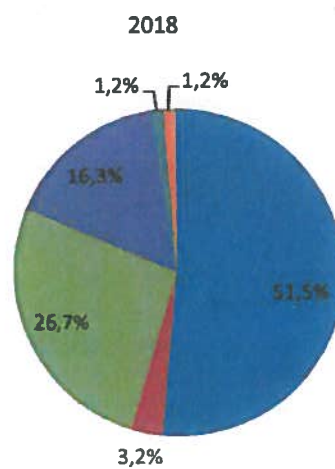
De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met andere partijgeledingen betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Baten Opleidingscentrum			
Cursusbijdragen Opleidingscentrum	16.034	15.000	26.506
	<u>16.034</u>	<u>15.000</u>	<u>26.506</u>
Overige baten			
Baten ChristenUnie Magazine	23.685	16.475	19.705
Verkopen	5.949	2.000	7.653
Rente	142	300	314
Nagekomen baten	662	-	
	<u>30.439</u>	<u>18.775</u>	<u>27.671</u>
TOTAAL BATEN	<u>2.423.599</u>	<u>2.380.271</u>	<u>2.295.621</u>

Herkomst baten

- Contributies
- Giften
- Subsidies
- Bijdragen in gezamenlijke kosten
- Baten Opleidingscentrum
- Overige baten

2.7 Toelichting op de lasten over 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Uitgaven aan subsidiabele activiteiten			
Politieke vorming en scholing (a)			
1. Opleidingscentrum	11.759	11.500	12.700
2. Politieke beleidsontwikkeling	986	1.000	455
	<u>12.745</u>	<u>12.500</u>	<u>13.156</u>
Informatievoorziening (b)			
3. ChristenUnie Magazine	90.585	100.000	86.850
4. Campagnematerialen	1.104	2.000	5.432
5. Informatie via internet	25.667	24.975	24.050
6. Congres	48.051	50.000	55.992
	<u>165.407</u>	<u>176.975</u>	<u>172.324</u>
Contact zusterpartijen buitenland (c)			
Activiteiten via FICDD, de ChristenUnie stichting voor internationale samenwerking en ontwikkeling	<u>6.182</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)			
Activiteiten via Mr. G. Groen v. Prinstererstichting	<u>28.000</u>	<u>28.000</u>	<u>28.000</u>
Politieke participatie jongeren (e)			
Activiteiten via Perspectief, ChristenUnie-jongeren	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
Ledenwerving (f)			
7. Kosten Ledenwerving	<u>27.787</u>	<u>30.000</u>	<u>27.177</u>
	<u>27.787</u>	<u>30.000</u>	<u>27.177</u>

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)			
8. Promotie	21.112	22.000	25.744
9. Informatie via internet	25.667	24.975	24.050
10. Radio, tv en nieuwe media	48.051	50.000	40.851
	<u>94.830</u>	<u>96.975</u>	<u>90.645</u>
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)			
11. Opbouwwerk en advies	6.400	6.000	4.129
12. Opleidingscentrum	11.759	11.500	12.700
13. Selectie ambtsdragers	4.227	5.000	6.620
14. Digitale nieuwsbrief	5.704	5.550	5.344
15. Ondersteuning politieke ambtsdragers	-	-	-
	<u>28.089</u>	<u>28.050</u>	<u>28.794</u>
Verkiezingscampagnes (i)			
16. PS-WS verkiezingen 20 maart 2019	68.364	70.000	104.268
17. EP-verkiezingen 23 mei 2019	58.696	60.000	-
	<u>127.060</u>	<u>130.000</u>	<u>104.268</u>
In 2018 zijn zowel de directe baten (giften) als de lasten voor de GR-campagne geboekt. In geringere mate geldt dit ook voor de verkiezingen van 2019.			
Afdrachten			
Afdrachten aan lokale afdelingen en Provinciale Unies			
Aan lokale afdelingen	233.572	226.865	223.659
Aan Provinciale Unies	80.632	77.423	76.342
	<u>314.204</u>	<u>304.288</u>	<u>300.001</u>
Overige uitgaven			
Bestuurskosten			
Vergaderkosten	3.486	2.750	873
Reiskosten bestuursleden	8.571	8.000	6.466
Partijdecoraties	-	300	2.203
Overige bestuurskosten	6.291	3.500	6.138
	<u>18.349</u>	<u>14.550</u>	<u>15.679</u>

De totale bezoldiging directie over 2019 bedroeg: € 215.656
Deze salaris- en pensioenlasten zijn onderdeel van de totale
personeelskosten op de volgende pagina.

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Bureau- en ICT-kosten			
Bureau- en kantoorkosten	64.955	79.600	77.380
Accountant en adviseurs	17.147	17.500	15.894
Afschrijvingen MVA	30.681	31.920	29.553
Afschrijving niet betaalde contributies	15.432	18.500	14.585
ICT-kosten	37.512	42.277	37.501
	<u>165.728</u>	<u>189.797</u>	<u>174.913</u>
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.020.958	954.639	886.151
Sociale lasten	180.142	182.464	159.091
Pensioenlasten	64.741	62.833	57.461
Overige personeelskosten	43.010	75.550	42.592
	<u>1.308.850</u>	<u>1.275.486</u>	<u>1.145.294</u>
Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2019 bedroeg 20,01 FTE (2018: 18,80). Dit is exclusief stagiaires.			
Huisvestingskosten			
Huur- en servicekosten	67.097	67.758	66.105
Onderhoudskosten	4.700	2.500	3.242
Energiekosten	6.222	10.000	4.737
Overige huisvestingskosten	25.709	26.392	25.285
	<u>103.728</u>	<u>106.650</u>	<u>99.370</u>
TOTAAL LASTEN	<u>2.406.957</u>	<u>2.399.271</u>	<u>2.205.621</u>

2.8 Kostentoe rekening subsidiabele activiteiten (WFPP)

	Directe kosten	Personeels- kosten	Bestuurs- en bureaukosten	Huisvestings- kosten	KVGR baten	TOTAAL 2019
Politieke vorming en scholing (a)						
1. Opleidingscentrum	11.759	58.622	8.245	4.646	-5.342	77.928
2. Politieke beleidsontwikkeling	986	66.793	9.394	5.293	-6.087	76.379
Subtotaal Politieke vorming en scholing (a)						154.307
Informatievoorziening (b)						
3. ChristenUnie Magazine	90.585	44.347	6.237	3.515	-4.041	140.642
4. Campagnematerialen	1.104	57.147	8.037	4.529	-5.208	65.609
5. Informatie via internet	25.667	97.946	13.775	7.762	-8.926	136.224
6. Congres	48.051	20.013	2.815	1.586	-1.824	70.641
Subtotaal Informatievoorziening (b)						413.116
Contact zusterpartijen buitenland (c)						
Resultaat kosten FICDD 2019 (eigen jaarrekening, zie bijlage) alleen inzake het WFPP deel	102.360					102.360
Subtotaal Contact zusterpartijen buitenland (c)						102.360
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)						
Resultaat kosten WI 2019 (eigen jaarrekening)	510.721					510.721
Subtotaal Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)						510.721
Politieke participatie jongeren (e)						
Resultaat kosten Perspectief 2019 (eigen jaarrekening)	68.873					68.873
Subtotaal Politieke participatie jongeren (e)						68.873

	Directe kosten	Personeels- kosten	Bestuurs- en bureaukosten	Huisvestings- kosten	KVGR baten	TOTAAL 2019
Ledenwerving (f)						
7. Kosten Ledenwerving	27.787	41.939	5.898	3.324	-3.822	75.126
Subtotaal Ledenwerving (f)						<u>75.126</u>
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)						
8. Promotie	21.112	19.382	2.726	1.536	-1.766	42.989
9. Informatie via internet	25.667	67.343	9.471	5.337	-6.137	101.681
10. Radio, tv en nieuwe media	48.051	40.978	5.763	3.248	-3.734	94.305
Subtotaal Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)						<u>238.975</u>
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)						
11. Opbouwwerk en advies	6.400	82.914	11.661	6.571	-7.556	99.990
12. Opleidingscentrum	11.759	57.493	8.086	4.556	-5.239	76.654
13. Selectie ambtsdragers	4.227	32.080	4.512	2.542	-2.924	40.437
14. Digitale nieuwsbrief	5.704	52.286	7.354	4.144	-4.765	64.722
15. Ondersteuning politieke ambtsdragers	0	39.616	5.572	3.140	-3.610	44.716
Subtotaal Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)						<u>326.519</u>
Verkiezingscampagnes (i)						
16. PS-WS verkiezingen 20 maart 2019	68.364	33.806	4.755	2.679	-3.081	106.523
17. EP-verkiezingen 23 mei 2019	58.696	7.451	1.048	591	-679	67.107
Subtotaal Verkiezingscampagnes (i)						<u>173.630</u>
TOTAAL	<u>1.137.872</u>	<u>820.154</u>	<u>115.346</u>	<u>64.998</u>	<u>-74.743</u>	<u>2.063.628</u>

Deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten:

63%

Toerekenbare bestuurs- en bureaukosten

Totale bestuurs- en bureaukosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten

Totaal	Subs. factor	Toerekenbaar
184.076	63%	115.346

Toerekenbare huisvestingskosten

Totale huisvestingskosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten

Totaal	Subs. factor	Toerekenbaar
103.728	63%	64.998

Toerekenbare KVGR-baten (zie 2.6 Toelichting op de baten over 2019)

Totale KVGR-baten, maal het deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten

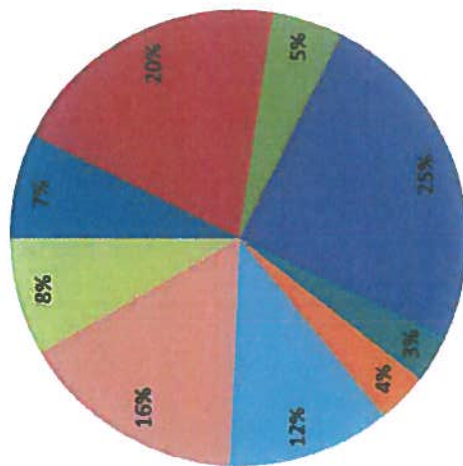
Totaal	Subs. factor	Toerekenbaar
119.279	63%	74.743

Overzicht subsidiabele kosten ChristenUnie en neveninstellingen:

	2019	% 2019	2018	% 2018
Politieke vorming en scholing (a)	154.307	7%	171.065	9%
Informatievoorziening (b)	413.116	20%	332.342	18%
Contact zusterpartijen buitenland (c)	102.360	5%	191.702	10%
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	510.721	25%	427.245	23%
Politieke participatie jongeren (e)	68.873	3%	59.533	3%
Ledenwerving (f)	75.126	4%	65.734	3%
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	238.975	12%	203.559	11%
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	326.519	16%	227.417	12%
Verkiezingscampagnes (i)	173.630	8%	202.790	11%
TOTAAL	2.063.628	100%	1.881.387	100%

Kostenverdeling subsidiabele activiteiten

2019

2018

- Politieke vorming en scholing (a)
- Informatievoorziening (b)
- Contact zusterpartijen buitenland (c)
- Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)
- Politieke participatie jongeren (e)
- Ledenwerving (f)
- Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)
- Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)
- Verkiezingscampagnes (i)

2.9 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Amersfoort, dd. - -2020.

Piet Adema
Voorzitter

Fred Ruiten
Secretaris en penningmeester

Klaas Tigelaar
Vice-voorzitter

Leon Meijer
Internationaal secretaris

Mark de Boer
Lid

Hanneke Palm
Lid

Joanne van der Schee - van de Kamp
Lid

3. Overige gegevens

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

ChristenUnie
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van ChristenUnie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van ChristenUnie gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ChristenUnie per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 met een balanstotaal van € 981.290;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 met een resultaat van € 16.642 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurs- en directieverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen:
 - Jaarrekening FICDD;
 - Begroting ChristenUnie 2020.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven vereist is.

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

- 2 -

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 12 juni 2020.

WITH accountants B.V.

[Redacted signature]

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van ChristenUnie

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

JAARREKENING 2019

AMERSFOORT

Activiteitenverslag FICDD 2019

Algemeen

De Foundation for International Christian Democratic Development (FICDD) is de stichting waarin de ChristenUnie haar ondersteunende activiteiten aan zusterorganisaties buiten Nederland onder brengt. FICDD wordt gesubsidieerd met de Matra MPPP gelden die door het Ministerie van Buitenlandse Zaken beschikbaar worden gesteld. Hetzelfde geldt voor de subsidie voor de Arabische Regio het 'Shiraka' Programma. De subsidie vanuit de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP) komt van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het stichtingsbestuur van FICDD valt q.q. volledig samen met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie. De FICDD is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie.

Inleiding

De ChristenUnie is mede-oprichter en actief lid van de Europese partij European Christian Political Movement (ECPM). Tweede Kamerlid Stieneke van der Graaf is lid van het bestuur van de ECPM. ECPM houdt kantoor in Amersfoort en Brussel. De ChristenUnie-europoliticus Peter van Dalen is herkozen als lid van Europees Parlement. Hij was lid van de fractie van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR), maar is na de verkiezingen lid geworden van de Europese Volkspartij (EVP). De ChristenUnie is ook lid van Sallux, de Christian Political Foundation for Europe. Sallux is de politieke "denktank" van de ECPM en houdt kantoor in Amersfoort.

In 2019 heeft FICDD weer met veel van haar vertrouwde partners samengewerkt. Met een aantal project-partners is de samenwerking verder uitgebouwd. De in 2018 opgezette samenwerking met onze partner in Tunesië heeft goed uitgepakt en het lokale team heeft in 2019 ook zelf training kunnen krijgen om de jonge organisatie verder te ontwikkelen. In 2019 jaar zijn alle geplande projecten zijn uitgevoerd, hoewel EDI Online slechts de content voor de onlinecursus heeft kunnen ontwikkelen en nog niet de cursus online heeft kunnen geven. Er zijn ook projecten in samenwerking met Sallux (Shiraka), ECPM(Matras) en ECPYouth (Matras/Shiraka) uitgevoerd.

De General Assembly van ECPM en Sallux werden ook door FICDD bijgewoond. Deze vergaderingen zijn naast noodzaak ook handige netwerkgelegenheden omdat veel FICDD-project partners ook lid zijn van deze beide organisaties. Daarnaast is het goed via deze organisaties om vinger aan de pols te houden wat betreft politieke ontwikkelingen in Europa.

Partos en Integriteitsbeleid

Op 4 oktober 2019 heeft het bestuur van de FICDD besloten lid te worden van Partos, de brancheorganisatie van Nederlandse ontwikkelingsorganisaties. Daarmee is ook de gedragscode van Partos geaccordeerd. Een van de redenen om lid te worden was om te profiteren van de maatregelen die Partos heeft ontwikkeld op het gebied van integriteit. FICDD had al een integriteitsverklaring, waarin de medewerkers o.a. verklaren om integriteit te bevorderen en (vermoedens van) schendingen van integriteit te melden. In 2020 zal onderzocht worden welke maatregelen op dat gebied verder aangescherpt moeten worden. Hieronder volgt per project(land) een kort verslag.

De projecten van Wet Financiering Politieke Partijen

Christian Mind Institute

In de zomer van 2019 heeft FICDD de 2-weekse summer school van CMI gesponsord. Er is weer door 2 trainers een aantal dagen lesgegeven aan ongeveer 15 Arabische stellen die allemaal een leidersrol in een lokale kerk vervullen. Door kerkleiders workshops en lezingen aan te bieden over christelijk-sociaal gedachtegoed maar ook thema's als mensenrechten en mensenhandel te behandelen, hopen we via hen, maatschappelijke bewustwording te vergroten binnen hun leefgemeenschappen.

EDI/Masterclass Costa Rica

Na drie succesvolle edities van EDI Costa Rica is er ook in 2019 een EDI conferentie georganiseerd. Er was een aantal internationale sprekers en verschillende lokale NGO's kregen de kans om zich te presenteren; zo krijgen young professionals de kans zich te oriënteren op het maatschappelijk middenveld en hun eigen betrokkenheid daarbij. Ook de Masterclass van Movimiento Interamericano de Profesionales Cristianos werd weer georganiseerd. De inhoud van de EDI-Online cursus is verder ontwikkeld met thema's als christelijke sociaal gedachtengoed, integere handel en duurzame economie.

European Christian Political Youth (ECPYouth) WFPP, Matra en Shiraka projecten

In 2019 is de ECPYouth ook weer een van onze projectpartners geweest. Ze organiseerden zowel met fondsen uit de WFPP en in Matra- als in Shiraka-gebied verschillende activiteiten. De Summer School werd door ECPYouth in Georgië georganiseerd en had als thema Fake News. Ongeveer 25 deelnemers waren daarbij aanwezig en tijdens de Alg. Ledenvergadering die daar werd gehouden werd gekozen voor het nieuwe jaar thema; "Artificial Intelligence, blessing or curse?". Eind november werd samen met Arab Women Today een jongeren conferentie in Jordanië georganiseerd, zie verderop in dit verslag.

De projecten van Matra

CDPP

In 2019 hebben we weer met plezier samengewerkt met de CDPP in Georgië. Hun jongerenpartij organiseerde samen met ECPYouth een uitstekende, al eerdergenoemde, summer school. Er zijn bij het vaste kader in zowel Oost- als West-Georgië weer 2-daagse conferenties georganiseerd voor lokale CDPP-politici. Met name met workshops over het christelijke sociaal gedachtegoed en het werven van nieuwe leden blijven belangrijk, zeker met het oog op 2020 waarin belangrijke electorale wijzingen in het ver-schiet liggen. Om hun kandidaten daarop zo goed als mogelijk voor te bereiden is er gebruik gemaakt van het vertrouwde recept en zijn vrijwel dezelfde projecten, in iets herziene vorm, georganiseerd.

USA

De Ukrainian Student Association heeft in 2019, 3 workshop weekenden georganiseerd voor studenten die politiek-en maatschappelijk betrokken zijn. Deze christelijke studentenvakbond is betrouwbaar in hun werkwijze en snijdt relevante thema's als corruptiebestrijding en good governance aan. FICDD beschouwt hen als een solide en betrouwbare partner beschouwd. Hun concept werkt goed maar van wege presidentiele en parlementaire verkiezingen in 2019 hebben ze hun vertrouwde concept omgegooid; ze hebben 3 workshop weekenden georganiseerd onder de noemer "Conscious Elections". Hun doel is om jongeren naar de stembus te bewegen en hen te helpen navigeren door het politieke landschap. Telkens werden deze weekenden in verschillende delen van Oekraïne georganiseerd en namen ongeveer 40 deelnemers tussen 18-35 jaar oud, deel.

IFES Servië

Samen met ECPM sponsorde FICDD in 2019 weer IFES Servië zodat een conferentie over mensenhandel georganiseerd kon worden. Dit concept werkt ook goed; de partner is vertrouwd en levert goed werk. Studenten van met name de rechtenfaculteit woonden deze conferentie bij en konden er zelfs studie-punten voor krijgen. Verschillende sprekers met verschillende expertise vertelden over mensenhandel; een mensenhandel-rechter, een mensenhandel-politiecommissaris en ook de directrice van een opvanghuis voor slachtoffers van mensenhandel. Dit jaar was er ook speciale aandacht voor kindhuwelijken die plaatsvinden binnen de Roma-gemeenschap in Servië. Twee Roma-activistes namen deel aan het sprekerspanel en deelden ervaringen uit hun eigen gemeenschap. Er zijn ongeveer 120 studenten op deze conferentie afgekomen.

Foundation for Democracy Assistance (FDA) Oekraïne

In Oekraïne hebben we voor het eerst samengewerkt met FDA; deze christelijke organisatie wil democratisering in het algemeen en christen-democratisch gedachtengoed in het bijzonder stimuleren. Deze partner is ook lid van de ECPM en samen met hen heeft FICDD FDA gesteund om een aantal seminars te organiseren onder het thema "New Leaders". Deelnemers volgden workshops over 'social responsibility in politics', persoonlijke integriteit en christelijke ethiek. Er waren telkens 15 deelnemers aanwezig.

AfIL Moldavië

In 2019 hebben we samen met ECPM, onze partner in Moldavië gesponsord; de Academy for Integrity in Leadership. AfIL organiseerde een conferentie onder het thema; "Rethinking Faith and Politics in a Divided Age". Young professionals met een christelijke achtergrond spraken met elkaar over thema's als klimaat, ethiek en economie. Het doel van deze bijeenkomsten, net als in 2018, was het creëren van bewustwording en het activeren van deze jongeren; de hoop is dat ze politiek actief worden in Moldavië.

De projecten van Shiraka

Arab Women Today, Jordanië

De samenwerking die FICDD heeft met Arab Women Today (AWT) in Jordanië is bijzonder goed. Deze christelijke vrouwenorganisatie komt op voor vrouwenrechten, verzorgt leiderschapstrainingen en produceert een talkshow gericht op vrouwenemancipatie. Ook werken ze samen met andere Jordaanse vrouwenrechten organisaties om ervoor te zorgen dat vrouwen in Jordanië betere rechtsbescherming genieten. In 2019 heeft FICDD vrijwel dezelfde projecten van AWT gesponsord zoals we dat in 2018 ook deden. Onder meer de jaarlijkse netwerkconferentie waarbij 80 vrouwen uit de gehele Arabische en Golf regio aanwezig waren die eerder in het jaar al een lokale training van AWT hadden gevolgd. In samenwerking met ECPYouth werd ook een jongerenconferentie over christelijke politiek georganiseerd.

Sallux, Syrië/Irak

Onze partnerorganisatie Sallux heeft in 2018 een project georganiseerd in Irak en Syrië. Sallux kon in 2019 vanwege de preciaire veiligheidssituatie de regio niet bezoeken. Daarom is een selectie van Koerdische politici (uit zowel Syrië als Irak) naar Nederland gekomen en hebben heeft Sallux hen hier kaderopbouw trainingen gegeven over politieke communicatie en effectieve lobby-voering. Ook is er een werkbezoek gebracht aan het Europese Parlement.

School of Democracy, Marokko

Op initiatief van het CDA is er samen met GroenLinks, D66 en de VVD in Marokko een 'School of Democracy' gehouden. In 2019 heeft FICDD voor het eerst meegedraaid met 1 van de 3 trainingsweekenden, bij wijze van pilot. Tijdens dit trainingsweekend (de basiscursus) leren studenten wat meer - partijen politiek is en wat de rol is van politieke ideologie in een democratie. Mooi om debattraining en Lager Huis simulaties te kunnen geven met verschillende Nederlandse politieke partijen om zo democratie in de praktijk te kunnen laten zien.

Tunesië

Onze partner in Tunesië heeft in 2019 ingezet op kaderopbouw; om deze ngo op een goede manier te laten groeien heeft het bestuur een aantal kaderopbouwtrainingen gevolgd die FICDD heeft gesponsord. De ngo richt zich op vrouwelijk leiderschap en de maatschappelijke ontwikkeling van jongeren. Er is in 2019 ook een vlogtraining gegeven die lokale activisten en betrokkenen bij de ngo konden volgen.

ECPYouth, Jordanië

Zoals al eerder beschreven heeft ECPYouth ook Shiraka subsidie ontvangen en deze is door hen ingezet om in Jordanië een jongerenconferentie te organiseren met Arab Women Today. Het doel is om christelijke jongeren in Jordanië politiek bewustzijn bij te brengen en hun aan te sporen hun christelijke waarden ook in te zetten in de maatschappij waarin ze leven.

Enkelvoudige balans per 31 december 2019 FICDD (na voorstel resultaatbestemming)

	31-12-2019	31-12-2018		31-12-2019	31-12-2018
	€	€		€	€
ACTIVA			PASSIVA		
KORTLOPENDE VORDERINGEN			EIGEN VERMOGEN		
Subsidie ministerie BZK en Buza	31.277	30.423	Algemene reserve	5.187	5.187
Nog te ontvangen overigen	-	2.691		5.187	5.187
	31.277	33.114			
Liquide middelen			SCHULDEN OP KORTE TERMJN		
	13.850	10.551	Rekening-courant ChristenUnie	30.773	9.982
			Nog te betalen bedragen	9.167	28.498
				39.940	38.480
	<u>45.127</u>	<u>43.666</u>		<u>45.127</u>	<u>43.666</u>

ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 FICDD in €.

	Werk. 2019 €	Begr. 2019 €	Werk. 2018 €	
BATEN				
Ontvangen subsidie BZK WFPP	78.608	111.836	89.469	
Te ontvangen subsidie BZK WFPP	23.752		22.367	
	102.360			111.837
Ontvangen subsidie Buza NFRP Matra Oost	38.215	40.226	39.458	
Te ontvangen subsidie Buza NFRP Matra Oost	2.011		2.077	
	40.226			41.535
Ontvangen subsidie Buza Shiraka	104.764	110.278	113.601	
Te ontvangen subsidie Buza Shiraka	5.514		5.979	
	110.278			119.580
Totale Baten	252.864	262.340		272.951
LASTEN				
Projectkosten				
WFPP Costa Rica en EDI Costa Rica	18.000	18.000	18.271	
WFPP CMI Egypte	10.010	20.000	3.271	
WFPP ECPYouth	15.899	15.899	9.046	
<i>Kn. div. projecten WFPP</i>	43.909		53.899	30.588
NFRP Matra ECPYouth	-	-	11.000	
NFRP Matra personeelskosten	7.000	8.000	-	
NFRP Matra CDDP Georgië	10.000	9.000	10.000	
NFRP Matra USA Oekraïne	11.000	11.000	12.000	
NFRP Matra IFES Servië	6.000	6.000	4.035	
NFRP Matra FFDIA Oekraïne	3.226	3.226	-	
NFRP Matra AFIL Moldavië	3.000	3.000	4.500	
<i>Kn. div. projecten Matra</i>	40.226		40.226	41.535
Shiraka CMI Egypte	-	-	25.000	
Shiraka AWT Jordanië	65.000	65.000	55.000	
Shiraka Sallux Syrië	-	-	6.080	
Shiraka Libanon	-	-	-	
Shiraka Marokko	-	-	6.000	
Shiraka BWAT Tunesia	12.000	12.000	12.000	
Shiraka personeelskosten	20.000	20.000	-	
Shiraka ECPYouth Arab.region	13.278	13.278	15.500	
<i>Kn. div. projecten Shiraka</i>	110.278		110.278	119.580
Totale projectkosten	194.413	204.403		191.702
Overige lasten (WFPP) **	58.451	57.937		81.249
Totale Lasten	252.864	262.340		272.951
Resultaat boekjaar	-	-		-

* In het boekjaar 2019 is er geen geveer geweest van wie bijdragen zijn ontvangen van in totaal € 4.500 of meer.

** Overige lasten: € 58.451; personeelskosten € 33.097 Bureau-, ict-, huisvestingskosten € 16.879, Reiskosten € 3.575, vertaal- en accountantskosten € 2.600, Cursuskosten € 2.300.

*** Lasten WFPP: Projectkosten 43.909
: Overige lasten 58.451
: Totaal conform budget WFPP 102.360

Bijlage:
Begroting ChristenUnie 2020

	Begroting 2020	Realisatie 2019	Begroting 2019
	€	€	€
BATEN			
Contributies	1.315.000	1.252.003	1.248.000
Giften	81.500	101.093	106.000
Subsidies	1.114.000	648.835	604.000
Bijdragen in gezamenlijke kosten	418.191	375.196	388.496
Baten Opleidingscentrum	15.000	16.034	15.000
Overige baten	22.309	30.439	18.775
Totaal baten	2.966.000	2.423.599	2.380.271
LASTEN			
Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten			
Politieke vorming en scholing (a)	13.750	12.745	12.500
Informatievoorziening (b)	199.225	165.407	176.975
Contact zusterpartijen buitenland (c)	10.000	6.182	-
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	28.000	28.000	28.000
Politieke participatie jongeren (e)	6.000	6.000	6.000
Ledenwerving (f)	35.000	27.787	30.000
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	93.225	94.830	96.975
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	30.800	28.089	28.050
Verkiezingscampagnes (i)	-	127.060	130.000
	416.000	496.099	508.500
Afdrachten			
Afdrachten aan lokale afdelingen en Provinciale Unies	334.933	314.204	304.288
	334.933	314.204	304.288
Overige uitgaven			
Bestuurskosten	16.100	18.349	14.550
Bureau- en ICT-kosten	227.801	165.728	189.797
Personeelskosten	1.534.457	1.308.850	1.275.486
Huisvestingskosten	107.708	103.728	106.650
	1.886.067	1.596.654	1.586.483
Totaal lasten	2.637.000	2.406.957	2.399.271
Overschot/ tekort	329.000	16.642	19.000-

Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie
T.a.v. het bestuur en de directie
 Postbus 439
 3800 AK AMERSEFOORT

Sliedrecht, 18 juni 2020

Onze referentie : PA/NdO/6095/1756
Betreft : jaarverslag 2019
Behandeld door :

Geacht bestuur en directie,

Hierbij ontvangt u 2 gewaarmerkte exemplaren van het jaarverslag 2019 van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie inclusief de controleverklaring. Wij vragen u de genoemde personen op pagina 26 te laten ondertekenen en één exemplaar aan ons te retourneren.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring, zoals opgenomen in de overige gegevens, wordt openbaar gemaakt. Openbaarmaking van de controleverklaring is alleen toegestaan tezamen met de gehele jaarrekening en nadat het curatorium de jaarrekening heeft vastgesteld. Indien u dit jaarverslag opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite.

Wij danken u hartelijk voor de samenwerking tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden en vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Accountants B.V.

Bijlagen

Correspondentie
Postbus 327
3360 AH
Sliedrecht

 0172 - 750 175
 info@withaccountants.nl
 www.withaccountants.nl
 @withaccountants

IBAN NL71 INGB 0667 8301 62
KvK 28112484

Jaarverslag 2019

**Mr. G. Groen van Prinstererstichting
Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie**

Mei 2020

In gesprek

Het WI streeft naar verdieping en vernieuwing van het christelijk-politieke denken. We werken vanuit de overtuiging dat verdieping en vernieuwing van ons denken tot stand komen *in gesprek met elkaar*. Voor 2019 had het WI de ambitie dit gesprek verder te verdiepen en te vernieuwen.

We zijn blij hieronder verslag te doen van ontmoetingen waarin we het gesprek hebben gezocht. Dat hebben we nog veel meer willen doen *tijdens* onze bezinning, en niet alleen in de afrondingsfase ervan. De 'huiskamers' waarin daarin een heel zichtbare, nieuwe gespreksvorm, waar we veel positieve reactie op kregen.

We zijn ook concreet in gesprek geweest over de vorming van partijvisies. Daarin is het steeds zoeken naar een eigen rol en goede verdeling van verantwoordelijkheden.

Samen dingen doen is niet altijd het eenvoudigst, maar levert vaak wel mooie resultaten op. We hopen dat u het verslag daarvan met plezier zult lezen.

Wij zien er zelf met dankbaarheid op terug. Dankbaar voor de mensen waarmee we mochten samenwerken. Dankbaar voor de steun die we van velen kregen. Dankbaar aan God, voor de mogelijkheden die Hij geeft.

Coronacrisis, naschrift

De ontstane crisis als gevolg van het coronavirus in maart 2020 heeft impact op de voortgang en uitvoering van deze activiteiten. Dat geldt met name voor evenementen en bijeenkomsten, die moesten worden afgelast. Voor verschillende activiteiten zijn inmiddels digitale alternatieven ontwikkeld. Medewerkers werken primair vanuit huis. De financiële gevolgen zijn voor het Wetenschappelijk Instituut tot op heden zeer overzichtelijk. Snellere digitalisering vraagt soms een kleine financiële investering. Verder achten we de financieringsstructuur (subsidies en donaties) zodanig dat de continuïteit niet in gevaar komt, noch dat er op korte termijn liquiditeitsproblemen worden verwacht.

Wouter de Jong, voorzitter Curatorium
Wouter Beekers, directeur

Inhoud

BESTUURSVERSLAG

Organisatie en mensen	3
Bezinningsprogramma's en boeken	6
Overige publicaties	8
Tijdschrift Groen	9
Bijeenkomsten en lezingen	10
Cursussen	12
Samenwerkingen	13
Communicatie	15
Jaarplan en begroting 2020	16

JAARREKENING

Financieel jaarrapport 2019	17
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	27

Organisatie en mensen

Curatorium

Het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut wordt gevormd door het Curatorium. Het Curatorschap is een onbezoldigde functie. Het Curatorium kwam in 2019 vijf keer in vergadering bijeen.

In juni 2019 liep de derde termijn van Jan van der Stoep af. Hij trad af als Curator en daarmee ontstond ook een vacature voor voorzitter. Het WI is Jan van der Stoep bijzonder dankbaar voor zijn jarenlange, actieve betrokkenheid bij het instituut. Benoemd werd Wouter de Jong, al jarenlang actief betrokken bij de ChristenUnie. Ook voor het WI leverde hij in het verleden inhoudelijke bijdragen. In 2017 was hij voorzitter van de verkiezingsprogrammacommissie.

Met verdriet voor het verlies, en dankbaarheid voor haar betekenis, moest het WI afscheid nemen van Curator Martine Vonk. Martine was al langer ziek en overleed in november 2019. Een in memoriam werd gepubliceerd op de website.

De samenstelling van het Curatorium was in 2019 als volgt:

- Dr.ir. J. van der Stoep (voorzitter), *lector Journalistiek en Communicatie Christelijke Hogeschool Ede (CHE)*, tot juni 2019
- Drs. W. de Jong (voorzitter), *associate partner Necker van Naem*, vanaf juni 2019
- Ir. W. Kolkman MBA (penningmeester), *subsurface manager Shell*
- Dr. A. de Blaeij, *environmental economist RIVM*, vanaf januari 2019
- Drs. W. Dekker, *associate lector Informele Netwerken & Laatmoderniteit CHE*
- Dr. A. van der Horst, *sectorhoofd Centraal Planbureau*
- Mr. M. Nap, *docent Staatsrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen*
- Mr. G. Oosterhuis, *advocaat bij Houthoff Buruma*
- Dr. E. Paul-Jonker, *senior beleidsadviseur Hogeschool Leiden*
- Dr. M. Vonk, *lector ethiek en technologie Saxion*, tot november 2019

Adviseurs Curatorium:

- Dr. E. Bruins, namens de Tweede Kamerfractie
- Dr. P. Ester namens de Eerste Kamerfractie, tot juni 2019
- Prof.dr. M. Verkerk, namens de Eerste Kamerfractie, vanaf sept. 2019
- N. Joostens BEd, namens de Bestuurdersvereniging, tot juni 2019
- J. de Heer-Verweij, namens de Bestuurdersvereniging, vanaf sept. 2019
- W. van Westering MSc, namens jongerenorganisatie Perspectief, tot maart 2019
- A. Foppen MA MSc, namens jongerenorganisatie Perspectief, vanaf juni 2019

Team

Het team van het WI kende in 2019 vijf stafmedewerkers en twee tijdelijke projectmedewerkers. Mirjam Kosten droeg een deel van het jaar haar taken over als eindredacteur vanwege zwangerschapsverlof. Verbonden aan het WI in 2019 waren:

- Dr. Wouter Beekers, directeur
- Madelon Grant MA, projectonderzoeker 'wereldchristendom'
- Mirjam Kosten MA, eindredacteur tijdschrift *Groen*
- Dr. Trineke Palm, coördinator fellowsprogramma (vrijwillig)
- Lambert Pasterkamp MSc MA, wetenschappelijk medewerker
- Robert van Putten MA, eindredacteur *Groen* a.i.
- Greet Schuurman BA, communicatiemedewerker / managementassistent
- Caroline Spilt MA, eindredacteur publicaties (freelance)
- Djarno Wiegman MA, medecoördinator summerschool (vrijwillig)
- Laurens Wijmenga MSc, wetenschappelijk medewerker

Redactie tijdschrift Groen

In 2019 bestond de redactie van *Groen* uit de volgende leden:

- Dr. Esther Paul-Jonker, hoofdredacteur, Curator WI
- Mirjam Kosten MA, eindredacteur
- Drs. Bernadette van den Berg, vanuit de Bestuurdersvereniging (coördinator)
- Mr. Steven Datema, vanuit Tweede Kamerfractie (hoofd beleid en strategie)
- Reinier Koppelaar MA, programmamanager ministerie VWS

Donateurs

Het WI kan als wetenschappelijk bureau van een relatief kleine partij veel werk verzetten dankzij de bijzondere steun van een grote groep donateurs. Dankzij een succesvolle wervingsactie steeg het totaal aantal donateurs dit jaar weer.

In mei hebben we een kleine groep donateurs uitgenodigd voor een verdiepend gesprek over globalisering, in het bijzonder migratie. Dit om ons te laten voeden door donateurs. En een beter beeld te krijgen wat er speelt aan belangstelling en motivatie om het WI te steunen.

	2018	2019
<i>Donateurs per 1 jan.</i>	3.925	3.954
<i>Bij</i>	212	287
<i>Af</i>	183	227
<i>Donateurs per 31 dec.</i>	3.924	4.014
<i>BV-leden</i>	749	884
<i>Totaal</i>	4.703	4.858

Financiën

In 2019 was een investering vanuit de reserve begroot. Uiteindelijk viel het jaarresultaat positief uit. Dit dankzij een bijzonder gulle nalatenschap van een van onze donateurs.

Inkomsten		Uitgaven	
• Rijkssubsidie	€ 194.875	• Personeelskosten	€ 301.846
• Donaties en legaat	€ 277.039	• Bijdrage kantoorkosten	€ 55.432
• ChristenUnie	€ 28.000	• Projecten en publicaties	€ 41.345
• Bijdrage BV aan Groen	€ 14.000	• Tijdschrift 'Groen'	€ 65.602
• Verkopen en overig	€ 1.023	• Overig	€ 40.269
	€ 514.936		€ 504.492
		<i>Reserve 31 dec. 2018</i>	€ 283.462
		<i>Resultaat 2019</i>	+ € 10.444
		<i>Reserve 31 dec. 2019</i>	€ 293.906

Bezinningsprogramma's en boeken

Globalisering

Het WI werkt aan een meerjarenprogramma onder de titel: 'tussen hoop en vrees; recht doen in tijden van globalisering'. Met als centrale vraag: welke antwoorden kunnen vanuit christelijk-politieke waarden op met globalisering verbonden vraagstukken gegeven worden, in het bijzonder vanuit de context van de Nederlandse politiek en samenleving?

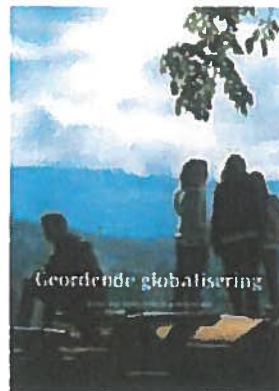
Meer informatie: wi.christenunie.nl/globalisering

• Geordende globalisering

Bij de aanvang van deze bezinning wilde het WI reflecteren op een aantal grotere vragen. Wat bedoelen we precies met globalisering? Welke verschillende ontwikkelingen hangen met globalisering (en met elkaar) samen? Vanuit welke christelijk-sociale waarden kunnen wij reflecteren op deze ontwikkeling. Lambert Pasterkamp schreef hierover een essayistisch werk en opinieerde op verschillende momenten over deze vragen.

Boek: Lambert Pasterkamp, *Geordende globalisering. Essays over vrede, recht en gemeenschap*.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/geordendeglobalisering

• Wereldchristendom

Het project 'wereldchristendom' is een samenwerkingsproject met de Europese partner-denktank Sallux. Het behelst een verkenning van de wijsheid van christelijke denktradities wereldwijd en de inbreng van christenen met migrantenwortels in Nederland. Het project wordt geleid door Madelon Grant. Publicatie is beoogd begin 2020.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/wereldwijd

• Christelijk-sociaal migratiebeeld

Migratie biedt kansen voor welvaarts groei en ontmoeting tussen culturen, maar kan een bedreiging vormen voor een nationale gemeenschap en haar bestaanszekerheid. In het recente christelijke politieke denken over migratie overheerste vaak de positieve visie, mede gemotiveerd door de Bijbelse waarden

van gastvrijheid en geloofsvrijheid. Deze visie wordt echter in toenemende mate bevraagd en een nieuw evenwicht wordt gezocht. Hoe kan een evenwicht worden gevonden in visievorming en praktijken? Over deze vraag buigt WI-medewerker Laurens Wijmenga zich. In 2019 vonden verschillende interviews en focusgroepen plaats om over deze vraag door te spreken.

- **Duurzaam radicaliseren**

Verduurzaming is langzaamaan een omstreden thema geworden. Hoe gaan we weer naar het hart van milieuzorg? Hoe kunnen we daarin als christenen terug naar de kern, de 'radix': naar een houding van dankbaarheid? De Groenlezing 2019 werd uitgesproken door dr. Martine Vonk. Martine Vonk, *Duurzaam radicaliseren. Naar het hart van milieuzorg* (Groenlezing 2019)

Meer informatie: wi.christenunie.nl/groenlezing2019

Overige publicaties

Onder de artikelen die vanuit het WI geschreven werden kreeg een persoonlijk essay van de hand van Wouter Beekers in *NRC Handelsblad* veel aandacht. Hij schreef een beschouwing rond thema's als migratie en integratie, nieuwe sociaal economische ongelijk en verduurzaming, met oog op de morele dimensie erachter. Zou het zo kunnen zijn dat onze 'gestreste tijdsgeest' de oplossing bij al deze vraagstukken verder weg bent. De stelling van Beekers: 'vertraging is de weg vooruit'.

Vertraging is de weg vooruit

Stress en gebrek. Wie in andere vestelt op en zalten in een morele crisis, schrijft Wouter Beekers. De woensdagavond in een nachtmerrie: gewoonten

8 juli 2019 om 17:53 • Levenswijze

Overzicht artikelen

Willeke de Jager, 'Richting en ruimte', in: *Ruimte en Wonen* (febr. 2019)

Wijmenga en Pasterkamp, 'Denkend aan Groen', *Groen* (maart 2019)

Beekers, 'Wonderwaarschuwing', *Groen* (column; maart 2019)

Pasterkamp, 'Hebben we Nederland nodig?', *degrotevragen.nl* van ForumC (mei 2019)

Beekers, 'Zo voedt de theoloog des vaderlands het strijdmodel juist', *Nederlands Dagblad* (5 juni 2019)

Beekers, 'Alleen maar verliezers', *Groen* (column; juni 2019)

Kosten, 'Vergrijzing en arbeidsmarkt', *Groen* (juni 2019)

Beekers, 'Vertraging is de weg vooruit', *NRC Handelsblad* (5 juli 2019)

Grant, 'Christenmigranten en de ChristenUnie: verwachtingen, kansen en uitdagingen', *Groen* (sept. 2019)

Beekers, 'Blijmoedig klimaatpessimisme', *Groen* (column; sept. 2019)

Pasterkamp, 'Nadenken over globalisering is ook nadenken over waarden', *Trouw* (12 sept. 2019)

Pasterkamp, 'Barmhartigheid begint thuis', *Nederlands Dagblad gulliver* (18 okt. 2019)

Beekers, 'Linkse ChristenUnie' *Groen* (column; dec. 2019)

Pasterkamp, 'Laat de joods-christelijke erfenis niet over aan de politici van nieuw-rechts', *NRC Handelsblad* (23 dec. 2019)

Maandagmiddagcolumn

Het WI wil bijdragen aan een debatcultuur die het christelijk-politieke denken verdiept en vernieuwt. Daarom publiceert het instituut wekelijks een 'maandagmiddagcolumn' op de website, met een aantal vaste auteurs. De redactie is in handen van WI-medewerker Lambert Pasterkamp.

Maandagmiddag
column

Tijdschrift Groen

Groen is het tijdschrift van het WI en de Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie. Het verschijnt in een oplage van ca. 5.000 exemplaren en wordt toegestuurd aan de BV-leden en donateurs van het WI.

Meer informatie en downloads: wi.christenunie.nl/groen

Afleveringen

- *Klimaatverandering: vuur, aarde, lucht en water* (jan.): bezinning op de verschillende aspecten van klimaatverandering en de mogelijkheden van verduurzaming.
- *Vergrijzing: vitale ouderen* (juni): bezinning op vergrijzing vanuit economisch, sociaal, cultureel en moreel oogpunt.
- *Migratie: gastvrijheid zonder grenzen?* (sept.): bezinning op vraagstukken rondom arbeidsmigratie en vluchtelingen nood.
- *Prestatiedruk: de drang naar beter* (dec.): reflecties naar aanleiding van het politieke manifest 'coalitie-y'.

Groen

in 18 maanden 10 afleveringen | 1 aflevering per 2 maanden
in april en oktober
in juni en december
in augustus en februari
in september en januari

Prestatiedruk:
De drang naar beter

Democratiedebat

Naar aanleiding van het decembernummer 2018 organiseerden we in januari 2019 een 'democratiedebat', met o.a. Kamerlid Stieneke van der Graaf en Kars Veling, voorzitter van een adviescommissie over financiering van politieke partijen

Meer informatie: wi.christenunie.nl/democratiedebat

Bijeenkomsten en lezingen

Het WI had zich dit jaar voorgenomen te experimenteren met gespreksvormen. We zijn uitgekomen op het concept van een 'huiskamer'. Daarbij wordt gezocht naar gezelligheid en laagdrempeligheid. De leden zijn aan het woord, in het bepalen van de agenda en gesprek met Gert-Jan Segers. Zie hieronder het verslag van drie grote bijeenkomsten.

Democratiedebat (januari)

De wereldwijde veranderingen vragen vaak veel van onze democratie. Naar aanleiding van het decembernummer 2018 van *Groen* organiseerden we in januari 2019 een 'democratiedebat', met o.a. Kamerlid Stieneke van der Graaf en Kars Veling, voorzitter van een adviescommissie over financiering van politieke partijen. De inleiding kwam van eindredacteur Mirjam Kosten.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/democratiedebat

Groenlezing (april)

Verduurzaming is langzaamaan een omstreden thema geworden. Hoe gaan we weer naar het hart van milieuzorg? Hoe kunnen we daarin als christenen terug naar de kern, de 'radix': naar een houding van dankbaarheid? De Groenlezing 2019 werd uitgesproken door dr. Martine Vonk, onder de titel: *Duurzaam radicaliseren*. In Mr. G. Groen van Prinstererlezing (Groenlezing) nodigt het WI jaarlijks een prominente spreker om een perspectief te schetsen voor de christelijke politiek.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/groenlezing2019

Huiskamer: sociale ongelijkheid (juni)

Met de wereldwijde vervlechting ontstaan veel kansen op welvaartsgroei, maar ook risico's op nieuwe sociale ongelijkheid.

De eerste huiskamer hebben we ingericht in de Rotterdamse Pauluskerk, met medewerking van ds. Dick Couvee en prof.dr. Bas Jacobs.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/nieuweongelijkheid

Huiskamer: God, Nederland... en zwarte piet (sept.)

Globalisering maakt het debat over de Nederlandse identiteit een spannende. Kunnen de Joods-christelijke wortels van Nederland hierin van betekenis zijn? Of moeten we geloof en cultuur vooral niet met elkaar verwarren? Daarover gingen we in gesprek met Gert-Jan Segers, Ozcan Akyol en velen anderen.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/wijnederland

Debat artikel 23 (sept.)

Identiteitsvorming begint in gezinnen en in het onderwijs. Het debat over de onderwijsvrijheid is vaak een fel debat. Daarom heeft het WI samen met twee themanetwerken van de VVD een gesprek georganiseerd over artikel 23. Een bijzonder geslaagde avond, met bijzondere ontmoetingen tussen de verschillende achterbannen.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/onderwijsvrijheid

Globaliseringsdebat (oktober)

Globalisering biedt kansen, maar confronteert ons ook met grote uitdagingen. Hierover schreef Lambert Pasterkamp een essay (zie hierboven). Bij de presentatie ervan ging Pasterkamp het gesprek aan met Gert-Jan Segers en Theoloog des Vaderlands Stefan Paas.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/globaliseringsdebat

Huiskamer: grenzen aan gastvrijheid (nov.)

De toestroom van migranten zet de verhoudingen in onze samenleving op scherp. De Bijbel spoort ons aan de vreemdeling lief te hebben en gastvrij te onthalen. Maar in hoeverre kan ons land die migratiestromen aan? In deze huiskamer was Paul Scheffer te gast, en niet te vergeten: onze huismuzikant Antonie Fountain.

Meer informatie: wi.christenunie.nl/grenzenaangastvrijheid

Gastoptredens

Door het jaar heen werden medewerkers van het WI geregeld uitgenodigd voor gastoptredens. Soms komen de uitnodigingen vanuit de partij, denk aan leidendagen, fractiedagen of cursussen. Soms komen de uitnodigingen van buiten de partij: zoals van opleidingen aan universiteiten of hogescholen, brancheorganisaties, kerken of gemeenten.

Cursussen

Fellowsprogramma

Samen met het Opleidingscentrum en de jongerenorganisatie van de ChristenUnie Perspectief organiseert het WI een fellows-talentenprogramma over de traditie en actualiteit van het christelijk-sociaal denken. In januari 2018 is een elfde ronde gestart. De afsluiting was een gesprek met senator Roel Kuiper, te gast in 'zijn' Good Luck te Amsterdam.

Masterclass

Het Opleidingscentrum organiseert jaarlijks een Masterclass en werkt daarbij samen met het WI. Het WI denkt inhoudelijk mee bij de invulling en verzorgt een openingsavond over christelijksociaal denken.

Summer School

In 2018 organiseerde het WI voor de tweedemaal een Summer School Christelijk Sociaal Denken. Deze vond plaats in juni 2018, in de rustieke omgeving van de Willibrordsabdij. Met thema 'globaal gezien' zochten we aansluiting bij ons werkprogramma. We hadden bijzondere lezingen van onder andere Mirjam Bikker, Eimert van Middelkoop en Ernst Hirsch Ballin.

Samenwerkingen

Landelijk Bestuur en Partijbureau ChristenUnie

Vaste overlegmomenten zijn er tussen directeur van het WI en van het partijbureau. Tevens zit de directeur van het WI als adviseur bij de vergaderingen van het Landelijk Bureau. Met het Opleidingscentrum werkt het WI structureel samen in de Fellowscursus en de Masterclass.

Op verzoek van de partij nam het WI ook deel aan een informele strategiegroep. Wouter Beekers trad op als voorzitter. Deze werd gevormd om de bezinning over strategische vragen gaande te houden. De gesprekken leidden tot een advies dat werd meegegeven aan de commissies die zijn ingesteld rondom de Tweede Kamerverkiezingen van 2021.

Bestuurdersvereniging ChristenUnie

De directeur van het WI en coördinator van de Bestuurdersvereniging hebben met regelmaat overleg. Samen geven het WI en de BV het blad *Groen* uit.

Een bijzondere samenwerking vond plaats op het Bestuurderscongres. Het WI organiseerde een coöperatiekamer. Een concept dat al eerder werd toegepast op onze congressen. De begeleiding van de coöperatiekamer was in handen van Sander Klaasse.

Tweede Kamerfractie ChristenUnie

De Tweede Kamerfractie heeft een vertegenwoordiging in de redactie van *Groen*. Een keer per maand hadden we een bezinningsmoment, waarin we reflecteren op vernieuwing van onze agenda.

Uit deze gesprekken ontstond het idee om huiskamers te organiseren. Daarnaast hebben we uitgebreid gesproken over het boek dat Gert-Jan Segers schreef en dat verscheen onder de titel: *De verloren zoon. Het verhaal van Nederland*. De

huiskamers en het gesprek over dit boek vinden voortgang in een ronde die Segers in 2020 door het land maakt.

We hebben met de Tweede Kamerfractie samengewerkt in de vernieuwing van politieke visies. Het WI mocht, in de persoon van Laurens Wijmenga, een voortrekkersrol spelen bij de start, een schakel zijn in het proces en een inhoudelijke bijdrage leveren. Twee verschillende groepen bogen zich over de thema's luchtvaart respectievelijk belastingen.

Tot slot nam het WI, samen met de Vereniging Katholiek Maatschappelijke Organisaties (VKMO), initiatief tot een gesprek tussen vertegenwoordigers van een aantal katholieke maatschappelijke organisaties en de Tweede Kamerfractie.

Eerste Kamer

Mei 2019 nam prof.dr. Roel Kuiper, oud directeur van het WI, afscheid van de Eerste Kamer. Het WI heeft nagedacht over een passend, inhoudelijke vorm van afscheid. In de gesprekken ontstond het idee om een boek te publiceren, dat in 2020 verscheen onder de titel: *De wereld liefhebben. Over ecologische paniek en politiek ethiek*. Daarover in het volgende jaarverslag meer.

Perspectief ChristenUnie Jongeren

Het WI onderhoudt goede contacten met de jongerenorganisatie Perspectief. Samen met het Opleidingscentrum organiseren Perspectief en het WI Fellowsprogramma.

Eind 2019 werden voorbereidingen getroffen om samen, tevens met de jongerenorganisaties van CDA en SGP, een debat te organiseren rondom het thema migratie. Daarover hopelijk meer in het volgende verslag.

Internationaal

Het WI is aangesloten bij Sallux, voorheen Christian Political Foundation for Europe (CPFE). Voor het WI is het internationale netwerk van christelijke denkers een bron van inspiratie. Het WI werkt samen met Sallux in het kader van het project 'wereldchristendom'.

Daarnaast herschreef het WI de beginselverklaring voor een Engelse vertaling, waarvoor vraag was bij Sallux, ECPM (European Christian Political Movement) en FICDD (Foundation for International Christian Democratic Development).

Contacten wetenschappelijke bureaus

Het WI hecht aan goede contacten met de collega's van de wetenschappelijke bureaus van andere partijen. Zo trad Wouter Beekers tweemaal op in discussiefora voor de Van Mierlo Stichting. Met twee themanetwerken van de VVD werd een debat over artikel 23 van de grondwet georganiseerd. En op de website van het WI verschenen reacties vanuit de wetenschappelijke bureaus van de VVD en GroenLinks op de Groenlezing.

Communicatie

Het WI hecht aan deelname aan het maatschappelijke debat. Zijn bezinning vindt plaats in gesprek met mensen uit de achterban van de ChristenUnie en uit de samenleving: in een-op-een ontmoetingen, tijdens expertmeetings of congressen, via de mail of social media.

In 2019 heeft het WI achter de schermen geïnvesteerd in een vernieuwing van de website, in de stijl van *Groen* en de publicaties. Het resultaat van die vernieuwing hopen we in 2020 te presenteren.

Communicatie in cijfers

	2018	2019
<i>Boekpublicaties</i>	4	2
<i>Afleveringen Groen (DenkWijzer)</i>	4	4
<i>Artikelen, opinies, columns</i>	17	16
<i>Gastcolumns wi.christenunie</i>	42	44
 <i>Congressen</i>	6	8
<i>Gastoptredens</i>	15	15
<i>waarvan met videoregistratie</i>	4	1
 <i>Interviews en berichten krant/radio/tv</i>	17	16
 <i>Abonnees youtube</i>	4	16
<i>Volgers LinkedIn</i>	190	380
<i>Volgers Facebook</i>	690	800
<i>Volgers Twitter</i>	1.400	1.600
<i>Email-adressenbestand</i>		2.800
<i>Abonnees Groen</i>		4.600

Jaarplan en begroting 2020

Het WI heeft tot doel het christelijk-politieke denken te verdiepen en vernieuwen. Na het essay over Geordende globalisering wil het instituut in 2020 werk maken van concrete verkenningen rondom globaliseringsdilemma's.

We geloven dat we dat alleen kunnen in verbinding en in gesprek met de vele betrokkenen in ons netwerk. Voor 2020 heeft het WI de ambitie om zijn denkwerk te verrichten experimenterend met nieuwe werkvormen. Concreet willen we gaan experimenteren met inzet op digitale papers rondom inhoudelijke dossiers. Door zo ons onderzoek stapsgewijs te presenteren, hopen we dat ruimte ontstaat voor reacties en gesprek tussentijds.

We denken dat deze werkvorm past bij ons werkprogramma. Juist bij het grote en ingewikkelde thema van globalisering passen kleinere duidingen en gedachte-exercities. En zo willen we ons geloof vertalen in een maatschappelijke inzet: niet door massieve verhalen, maar juist door te zoeken in welke richting we de volgende, kleine stap kunnen zetten.

Begroting 2020

Inkomsten		Uitgaven	
• Rijkssubsidie	€ 198.000	• Personeel	€ 371.385
• Donateurs en leden BV	€ 183.980	• Bijdrage kantoor	€ 58.290
• ChristenUnie	€ 28.000	• Projecten en publicaties	€ 31.311
• Bijdrage BV aan Groen	€ 14.000	• Tijdschrift 'Groen'	€ 64.000
• Overig	€ 1.020	• Overig	€ 15.865
	€ 425.000		€ 540.851
<i>Begroot resultaat</i>			<i>-€ 115.851</i>

**FINANCIEEL JAARRAPPORT 2019
MR. G. GROEN VAN PRINSTERERSTICHTING
AMERSFOORT**

WITH accountants
in non-profit

INHOUDSOPGAVE

Balans per 31 december 2019	3
Staat van baten en lasten 2019	4
Grondslagen voor de waardering	5
Toelichting balans per 31 december 2019	6
Toelichting staat van baten en lasten 2019	8

WITH accountants
in non-profit

Staat van Baten en lasten 2019

	Expl. 2019 €	Begr. 2019 €	Expl. 2018 €		Expl. 2019 €	Begr. 2019 €	Expl. 2018 €
BATEN				LASTEN			
Giften en donaties	159.095	149.000	153.402	Personeelskosten	301.846	289.569	245.973
Legaat	90.000	-	-	Doorbelasting partijbureau (KVGR)	55.432	56.180	54.260
Rijkssubsidie	202.861	191.000	193.819	Projecten	47.573	53.000	44.506
Bijdrage ChristenUnie	28.000	28.000	28.000	Studieblad Groen	65.602	61.000	55.001
Bijdrage Bestuurders	28.944	29.808	28.800	Donateursactie	5.812	3.000	12.930
Bijdrage BV studieblad Groen	14.000	14.000	14.000	Studiekosten	2.547	3.250	1.067
Deelnemersbijdragen kn. Congres	5.228	-	-	Huisstijl en promotiekosten	20.946	10.900	6.509
Overige verkopen	441	600	1.316	Accountantskosten	2.813	2.725	2.722
Abonnementen	513	535	580	Kantoorkosten	6.748	6.100	4.019
Rentebaten	69	125	129	Kosten curatorium	1.403	500	258
	529.151	413.068	420.045		510.721	486.224	427.245
<u>Onttrekking reserves</u>				<u>Mutatie reserves</u>			
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	Algemene Reserve	18.430	73.156	7.200
	-	-	-		18.430	73.156	7.200
Totaal Generaal	529.151	413.068	420.045		529.151	413.068	420.045

TOELICHTING ALGEMEEN

Tenaamstelling: Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, de 'Mr. G. Groen van Prinstererstichting', KvK 32084387. Het WI is gevestigd op de Johan van Oldenbarneveltlaan 46 3818 HB te Amersfoort.
Rechtsvorm: Stichting. Website stichting: <http://www.wi.christenunie.nl>

Vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine-organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

Voorzover niet anders is vermeld zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. En indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen.
De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd op inkoopprijs. Voor incurante voorraden is een bedrag gecorrigeerd op de voorraden.

Vorderingen

Handelsdebiteuren worden gewaardeerd op basis van nominale waarde minus een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt individueel bepaald.

De vorderingen wegens contributies, abonnementen en donaties zijn gesteld op de te ontvangen gelden van leden, abonnees en donateurs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening is individueel bepaald.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Winsten worden verantwoord als ze zijn gerealiseerd, verliezen als ze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten betreffen de over het boekjaar toegekende subsidie en gefactureerde contributie opbrengsten.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Vorraden		
Cadeaubonnen	75	235
Boeken en publicaties	<u>3.727</u>	<u>3.737</u>
	<u>3.802</u>	<u>3.972</u>
Subsidie		
De nog te ontvangen subsidie over 2019 is als vordering opgenomen op de balans.		
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	144	1.083
Rekeningcourant ChristenUnie	322	-
Rente SNS Bank en Rabobank	<u>69</u>	<u>129</u>
	<u>535</u>	<u>1.212</u>
Liquide middelen		
Kas	798	753
Rabobank rekening-courant	53.757	20.422
Rabobank spaarrekening	120.000	180.000
SNS Bank meersparen	<u>102.330</u>	<u>102.228</u>
	<u>276.884</u>	<u>303.403</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	283.462	290.662
Resultaatverdeling	<u>18.430</u>	<u>7.200-</u>
Saldo per 31 december	<u><u>301.892</u></u>	<u><u>283.462</u></u>
 Overige kortlopende schulden		
Accountantscontrole	2.813	2.722
Rekeningcourant ChristenUnie	-	7.740
Overige schulden	<u>1.723</u>	<u>2.532</u>
	<u><u>4.536</u></u>	<u><u>12.995</u></u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De stichting heeft een overeenkomst gesloten met de ChristenUnie tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten alsmede een Koepelovereenkomst. De stichting heeft zich verplicht tot het betalen van € 55.432 in 2019. Voor 2020 wordt een bedrag van € 58.290. verwacht. In deze overeenkomst is mede begrepen de contributie-inning en de volledige financiële en ledenadministratie. Eveneens wordt een evenredig deel van de huur-, huisvestings-, en bureaunkosten doorbelast.

De Mr. G. Groen van Prinsterer stichting maakt kosten voor haar wetenschappelijke projecten. De ChristenUnie draagt hier aan bij (in lijn met haar eigen statutaire doelstelling) middels een donatie over het jaar 2019 van € 28.000. Voor 2020 tot en met 2021 is eveneens € 28.000 overeengekomen.

De Mr. G. Groen van Prinsterer stichting is overeengekomen met de Bestuurdersvereniging, dat voor de leden van de Bestuurdersvereniging een bijdrage wordt betaald van € 36 per jaar. Daarnaast betaalt de Bestuurdersvereniging jaarlijks een bijdrage van € 14.000 inzake vergoeding voor de kosten van Groen.

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2019

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
BATEN		
Giften en donaties		
Donateursbijdrage boekjaar	158.095	153.402
Legaat	90.000	-
	<u>248.095</u>	<u>153.402</u>

In boekjaar 2019 is er één gever geweest van wie bijdragen zijn ontvangen van in totaal € 4.500 of meer. Dit betreft een legaat uit het nalatenschap van Mr. A. Bredius laatst gewoond hebbend in Den Haag.

Rijkssubsidie		
Ontvangen subsidie	151.775	149.158
Ontvangen subsidie voorgaande jaren	5.156	5.511
Nog te ontvangen subsidie boekjaar	45.930	39.150
	<u>202.861</u>	<u>193.819</u>

Subsidie ministerie BZK

Jaarlijks ontvangt de stichting subsidie op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP). De subsidie wordt toegekend in de vorm van (a) een bedrag per zetel in de Tweede Kamer, (b) een basisbedrag. In februari van het jaar wordt een voorschot van 80% van het maxima aan te vragen bedrag uitgekeerd en in november van het volgend jaar volgt de afrekening. De subsidie wordt toegekend aan wetenschappelijk instituten die door een politieke partij zijn aangewezen. De vereniging ChristenUnie heeft de Mr. G. Groen van Prinstererstichting aangewezen als haar Wetenschappelijk Instituut in de zin van de WFPP.

LASTEN

Personeelskosten		
Lonen en salarissen	241.194	191.290
Vakantiegeld/vakantiedagen	18.237	14.436
Onkostenvergoeding	1.330	-
Sociale lasten	43.821	34.315
Pensioenlasten	11.437	8.952
Kosten vrije ruimte	767	687
Reiskosten	7.193	6.036
WIA verzekering	435	1.467
Doorbelaste personeelskosten	18.500	11.500
Ontvangen uitkeringen ziektewet/Uwv/verzekeraar	11.193	-
Heidagen	2.013	92
Jubilea en geschenken	1.156	197
Overige personeelskosten (inleen ZZP-er)	3.957	-
	<u>301.846</u>	<u>245.973</u>

Het gemiddeld aantal medewerkers (FTE) over het boekjaar:	4,4	3,6
---	-----	-----

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2019

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
Kantoorkosten		
Bankkosten	1.685	1.201
Drukwerk	2.933	-
Kantinekosten	1.226	1.083
Onderhoud inventaris	74	990
Overige kantoorkosten	830	745
	<u>6.748</u>	<u>4.019</u>
Projecten		
Kosten congres / huiskamergesprekken	14.244	-
Christen en politiek	-	4.899
Gezin	-	8.805
Globalisering	9.579	161
Project katholiek-sociaal	20	13.951
Project veiligheid	-	80
Debatten Groen	1.063	2.093
'Niet westers'	11.509	374
Bijstand	966	-
Fellows	3.791	170-
Opunie	-	40
Groen van Prinstererlezing	6.320	6.656
Kerndocumenten	-	6.895
Migratie	81	-
Wonen	-	721
	<u>47.573</u>	<u>44.506</u>
Studieblad Groen		
Drukkosten	31.880	26.356
Portokosten	9.240	9.300
Opmaak en overige kosten	24.482	19.345
	<u>65.602</u>	<u>55.001</u>
Studiekosten		
Studiekosten	1.232	51
Kosten externe bijeenkomsten	-	10
Boeken	312	277
Abonnementen	1.003	729
	<u>2.547</u>	<u>1.067</u>
Huisstijl en promotiekosten		
Huisstijl (vernieuwing website) en advertentiekosten	17.847	5.445
Overige promotiekosten	2.499	464
Giften & sponsoring	600	600
	<u>20.946</u>	<u>6.509</u>

Vastgesteld op te

W.M. de Jong Msc (Voorzitter)

Ir. W. Kolkman MBA (Secretaris penningmeester)

Dr. ir. A.T. de Blaeij

Drs. W.H. Dekker

Dr. A. van der Horst

Mr. M. Nap

Mr. G. Oosterhuis

Dr. E. Paul-Jonker

Dr. E.E.W. Bruins

Prof. dr. M.J. Verkerk

Mevr. J.M. de Heer

Mevr. A. Foppen MSc, MA

Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 met een balanstotaal van € 337.382;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 met een resultaat van € 18.430 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurs- en directieverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Slidrecht, 18 juni 2020.

WIT accountants B.V.

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting, Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Vereniging Perspectief, ChristenUnie-jongeren
T.a.v. het bestuur en de directie
 Postbus 439
 3800 AK AMERSFOORT

Sliedrecht, 18 juni 2020

Onze referentie : PA/NdO/6094/1755
Betreft : jaarverslag 2019
Behandeld door : [REDACTED]

Geacht bestuur en directie,

Hierbij ontvangt u 2 gewaarmerkte exemplaren van het jaarverslag 2019 van Vereniging Perspectief, ChristenUnie-jongeren inclusief de controleverklaring.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring, zoals opgenomen in de overige gegevens, wordt openbaar gemaakt. Openbaarmaking van de controleverklaring is alleen toegestaan tezamen met de gehele jaarrekening en nadat het congres de jaarrekening heeft vastgesteld. Indien u dit jaarverslag opneemt op het internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite.

Wij danken u hartelijk voor de samenwerking tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden en vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

ntants B.V.

Bijlagen

Jaarverslag PerspectieF, ChristenUnie-jongeren 2019

Voorwoord

Het jaar 2019 heeft voor een groot deel in het teken gestaan van jongeren. Toekomstperspectief werd in de politiek veel genoemd en er werd veel gepraat over wat dat perspectief in de weg zou staan. Het belangrijkste onderdeel dat werd genoemd was natuurlijk het leenstelsel en waar dat stelsel voor staat. Het creëren van een achterstand voor jonge mensen door ze vroeg in hun leven in schulden te dwingen raakt aan iets diepers. Je kunt moeilijk zeggen dat Nederlandse jongeren het zwaar hebben in vergelijking met leeftijdsgenoten in andere landen. Het gaat echter om het soort maatschappij dat we nastreven. We willen een maatschappij zijn met kansen voor iedereen, niet met uitdagingen die worden opgelegd door het systeem. Voor PerspectiefF zijn dit het soort uitdagingen dat je graag bij de horens vat. Met Coalitie-Y hebben we zelf gemerkt en ook laten zien dat je veel verschillende bondgenoten hebt. Mensen, organisaties en politieke partijen waarmee samenwerking misschien niet voor de hand ligt kunnen als het gaat om onze toekomst de handen ineenslaan. Het zou ons ook moeten aanmoedigen op andere thema's die samenwerking te zoeken. Niet alleen binnen de politiek, maar ook daarbuiten. Kunnen we anderen ook vinden op het moment dat het niet direct over het jongerenbelang gaat? Met wie kunnen we wel en met wie kunnen we niet samenwerken? Dit zijn vragen die we alleen kunnen beantwoorden door met een open vizier anderen tegemoet te treden en ook te kijken naar wat ons bindt, niet alleen wat ons scheidt. 2019 was daarvoor een mooi jaar en ik reken erop dat er meer van dit soort mooie jaren zullen volgen.

Namens Bina, Jeroen, Matthijs, Michiel, Simon en Sylvana,

Uw voorzitter,
Siewerd de Jong

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
MISSION STATEMENT	4
POLITIEK	5
SPEERPUNTEN	5
POLITIEKE TRAINING	5
DENKTANK	5
COALITIE-Y EN ANDERE INITIATIEVEN	5
LOKAAL	6
ONDERSTEUNEN EN VERSTERKEN LOKALE AFDELINGEN EN JONGERENAMBASSADEURS	6
VERKIEZINGEN	6
INTERNATIONAAL	7
INTERNATIONAAL SECRETARIAAT	7
VERKIEZINGEN	7
SPEERPUNTEN	7
BRUSSELREIS	7
ECPYOUTH	7
ORGANISATIE	8
ACTIVITEITEN 2018-2019	8
ACTIVITEITEN 2019-2020	8
LEDENWERVING	9
FINANCIËN	10
BEGROTING	10
FINANCIËLE ALV	10
CORONACRISIS	11
FINANCIËLE STAND VAN ZAKEN PER 31-12-2019	11
SECRETARIAAT	12
LEDENAANTALLEN	12
LIEF & LEED	12
NIEUWSBRIEVEN	12
PROMOTIEMATERIAAL	12
DIVERSEN	12
COMMUNICATIE	14
COMMUNICATIE	14
SOCIAL MEDIA	14
VERKIEZINGEN EUROPA & PROVINCIALE STATEN	14
PERSPEX	14
NIEUWSBRIEF	14
PODCAST	14
JAARREKENING 2019	15
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	24
BIJLAGE 1 – SAMENSTELLING BESTUREN 2019	27
BESTUUR 2018-2019	27
BESTUUR 2019-2020	28
BIJLAGE 2 – BEGROTING 2020	29

Mission Statement

Impact in de politiek, door christelijke jongeren.
Dat is onze missie.

Waarom?

Omdat jonge christenen een verschil kunnen maken in de Nederlandse politiek! Jongeren hebben zeer relevante ideeën, laten een enorme gedrevenheid en enthousiasme zien en zijn de nieuwe generatie politici. Daarom zetten wij als christelijke jongeren ons in voor impact in de politiek. Wij leggen ons niet neer bij de status quo, maar willen verandering en vernieuwing. Wij willen impact in de politiek.

Hoe?

1. Geluid met impact. Door politieke acties brengen we onze speerpunten en standpunten onder de aandacht en zetten we een uniek jongeren - geluid neer.
2. Activiteiten met impact. Door politieke activiteiten te organiseren, leiden we jongeren op, maken jongeren kennis met politieke thema's en betrekken we andere jongeren bij de politiek.
3. Lokale jongeren met impact. Door onze jongerenambassadeurs blijven we continue werken aan verjonging van de ChristenUnie op lokaal niveau.

Politiek

Dit jaarverslag verschijnt in politiek opzicht op een gek moment. We kijken terug op de helft van het politieke seizoen van 2018-2019 en we zitten nog middenin het seizoen 2019-2020. We kunnen dus nog niet goed terugkijken op de resultaten van de inzet voor de speerpunten van het seizoen 2019-2020. Dit moet in het achterhoofd worden gehouden bij het lezen van dit hoofdstuk.

Speerpunten

Voor het jaar 2018-2019 waren de speerpunten Jongeren in de gevangenis, Jong en verslaafd en Visie op de EU. De projectgroep Jongeren in de Gevangenis presenteerde in september 2019 aan Kamerlid Stieneke van der Graaf het idee om een levensloopondersteuner voor jongeren in detentie in te stellen. De projectgroep Visie op de EU heeft een onderzoek uitgevoerd naar de visie van PerspectiefF'ers en deze gepresenteerd aan Europarlementariër Peter van Dalen. Rondom het speerpunt Jong en verslaafd heeft PerspectiefF een artikel gepubliceerd in het Algemeen Dagblad en een debat over dit onderwerp gevoerd op de radio.

Voor het jaar 2019-2020 zijn de speerpunten Maatschappelijk verantwoord ondernemen, 75 jaar VN en Representatie in de politiek. In 2019 zitten al deze speerpunten nog in de oriëntatiefase. Zo worden gesprekken gevoerd met experts in de vakgebieden en worden plannen gemaakt voor 2020.

Politieke training

De politieke training geeft een geselecteerde groep van twaalf PerspectiefF'ers de mogelijkheid zich te ontwikkelen in politieke vaardigheden. Deze training loopt gewoonlijk van ca. oktober tot februari. Begin 2019 is de training succesvol afgesloten. Deelnemers keken er goed op terug. In oktober is er weer gestart met een enthousiaste groep deelnemers. Deze training krijgt een andere vorm dan normaal, met bijvoorbeeld een slotweekend in april 2020.

Denktank

De Denktank heeft zich ontwikkeld tot een goed lopend orgaan binnen PerspectiefF. Met een vaste kern van betrokken leden met veel expertise denken ze na over standpuntbepaling en schrijven ze columns en moties. Diverse keren heeft PerspectiefF de media gehaald, vaak met ondersteuning vanuit de Denktank, bijvoorbeeld rondom drugslegalisering, CETA en de positie van de ChristenUnie binnen Europa.

Coalitie-Y en andere initiatieven

Coalitie-Y, een samenwerking van aanvankelijk zes jongerenorganisaties en de ChristenUnie, mondde uit in de overhandiging van een manifest aan premier Rutte. Diverse politieke partijen, maatschappelijke organisaties en duizenden jongeren steunden dit manifest. Voor PerspectiefF was dit een mooi initiatief waarmee de organisatie politieke impact maakte en media-aandacht genereerde.

In 2019 is er een werkgroep Duurzaamheid gestart om meer initiatieven te starten op dit thema. Deze werkgroep dient als uitbreiding van de DOPJ-vertegenwoordigers bij PerspectiefF, die PerspectiefF representeren bij het duurzaamheidsoverleg politieke jongeren. Tevens zijn er sinds 2019 politiek adviseurs actief die het bestuur adviseren over waar de organisatie politieke aandacht aan zou moeten geven.

Lokaal

Ondersteunen en versterken lokale afdelingen en jongerenambassadeurs

Het werk van het bestuurslid Lokaal bestaat primair uit ondersteunen en versterken van de lokale afdelingen en jongerenambassadeurs. Dit met als doel om het christelijk jongeren geluid te laten horen binnen de regio. Bij Perspectief hebben we lokale afdelingen in de steden en jongerenambassadeurs in andere gemeenten. Zij zetten zich samen met anderen in om dit te bereiken in hun stad, regio of provincie. De bredere visie van dit jaar was om het Perspectief geluid meer te laten horen op lokaal niveau. Dit gebeurde direct via de ChristenUnie fracties of op andere manieren, zoals via Coalitie-Y en naamsbekendheid:

- Afdelingshoofden-Vergaderingen
In 2019 zijn er meerdere afdelingshoofden-vergaderingen geweest om de lokale afdelingen en jongeren ambassadeurs te ondersteunen. Op deze avonden leerden de lokale Perspectief'ers elkaar kennen en konden ze elkaar helpen bij het zijn van een lokale afdeling. Daarnaast was dit een moment waarop nieuwe ideeën werden gepitcht en waar plannen werden gemaakt voor de komende periode.
- Coalitie-Y
In 2019 is er veel vraag geweest vanuit organisaties voor Coalitie-Y. Dit zorgde ervoor dat wij ook op lokaal niveau activiteiten konden organiseren die hierop aansloten. Daarnaast hebben we plannen en draaiboeken opgesteld voor de ChristenUnie over Coalitie-Y. Hierin staat beschreven hoe zij op lokaal niveau jongeren en Coalitie-Y kunnen ondersteunen. In Zeeland en Gelderland zijn proefballonnen opgelaten in het opstarten van een Coalitie-Y op lokaal niveau. Hierdoor hebben wij nieuwe inzichten gekregen in het uitvoeren van dit plan, in de hoop dat we het na aanpassingen ook in de andere provincies kunnen gaan uitrollen.
- Contact ChristenUnie
De lokale ChristenUnie afdelingen zijn een sterke manier om als jongeren invloed uit te oefenen in je stad. Door met hen in gesprek te gaan kunnen wij direct aan hen laten weten wat wij als jongeren voor visie hebben op de stad. Voor de afdelingen is het dan ook belangrijk om een stevige voet aan de grond te krijgen bij de lokale ChristenUnie fractie. Dit jaar hebben wij hier als Perspectief ook sterk op ingezet. Met als resultaat dat het contact tussen de lokale ChristenUnie fracties en de lokale Perspectief afdelingen goed is verstevigd.
- Continuïteit
Vanzelfsprekend waren er in 2019 ook een aantal wisselingen in de wacht binnen de lokale afdelingen. Het belangrijkste hierbij was dat voor de grotere afdelingen de continuïteit goed bewaard bleef. Bij het merendeel van de afdelingen is dit dan ook zeker gelukt. Daarnaast zijn er het afgelopen jaar ook weer nieuwe afdelingen tot stand gekomen, met nieuwe bestuursleden. Zo is in 2019 het landelijk netwerk van Perspectief gegroeid.
- Naamsbekendheid
Dit jaar is er vol ingezet op naamsbekendheid. Dit vanuit de overtuiging dat om invloed te hebben in de regio, je ook bekend moet zijn binnen de regio. Hierbij hebben wij zorgvuldig gekeken naar onze doelgroep en hoe we deze het best konden benaderen. In het bijzonder is er dit jaar veel bekendheid gegenereerd onder de christelijke studenten. Binnen de groeperingen begint Perspectief een steeds bekender begrip te worden en merken we dat we ook steeds meer connecties krijgen.

Verkiezingen

In maart 2019 waren de verkiezingen voor de waterschappen en voor de Provinciale Staten. Als Perspectief hebben wij voor deze lokale verkiezingen hard campagne gevoerd door de regio in te gaan en door vernieuwde aanwezigheid op sociale media. Zo hebben we dit jaar ook via onze podcasts mensen kunnen bereiken en hebben we zorgvuldiger gekeken naar onze strategie op sociale media. Met als beloning dat er in Drenthe, Groningen, Utrecht en Zeeland nu een Perspectief'er is de Provinciale Staten zit. Daarnaast hebben we als Perspectief ingezet op meer bewustzijn van de waterschappen. Zo hebben we ook tijdens de campagne speciale aandacht gegeven aan het belang hiervan en de impact die de waterschappen hebben op jouw leven. Al met al heeft het campagne team iets prachtigs neergezet wat heeft bijgedragen aan een fantastisch resultaat.

Internationaal

Internationaal Secretariaat

Het internationaal secretariaat heeft dit jaar een doorstart gemaakt onder leiding van de internationaal secretaris en het bestuurslid Internationaal. De leden van dit team waren betrokken bij de organisatie van diverse evenementen, waaronder activiteiten rond de Europese verkiezingen. Daarnaast is er meegeschreven met opiniestukken met een internationaal karakter, zoals CETA.

Verkiezingen

Het campagne team heeft een redelijk succesvolle campagne neergezet inclusief een promotiefilmpje. Er is een leuk debat georganiseerd bij SSR-nu met kandidaten van CDA en CU en op social media is Perspectief vrij actief geweest met Instagram take-overs door jonge kandidaten. In aanloop van de Europese verkiezingen waren we onderdeel van de organisatie van de Nacht van Europa, een groot evenement in Tivoli Vredenburg.

Speerpunten

In politiek jaar 2018-2019 is er door een van de projectgroepen een Visie op Europa geschreven. Na onder andere gesprekken met de ChristenUnie fractie in het Europees Parlement en enquêtering onder leden is er een uitgebreid verslag geschreven over de prioriteiten en accenten die leden leggen bij de onderdelen van het beleid van de Europese Unie. Tijdens 2019-2020 is 75 jaar Verenigde Naties een van de speerpunten. In het kader van dit thema is er voor 2020 een training speechen en lobbyen en een Model United Nations georganiseerd voor leden.

Brusselreis

In het voorjaar is Perspectief met een groep van twintig leden naar Brussel afgereisd voor een bezoek aan het Europees Parlement, de Permanente vertegenwoordiging en het Huis van de Nederlandse Provincies. Daarnaast was er ruimte voor ontspanning en het bekijken van een aantal toeristische bezienswaardigheden.

ECPYouth

In het voorjaar vond de General Assembly plaats in Amersfoort. Hierbij was Perspectief goed vertegenwoordigd. Ook tijdens de Summerschool in Georgië waren we aanwezig, is er een motie ingediend en was er veel contact met de andere members van ECPYouth.

Organisatie

In 2019 heeft Perspectief weer verschillende activiteiten georganiseerd. We proberen de agenda zo goed mogelijk aan te vullen, waarbij deze beschikt over zowel politiek inhoudelijke als gezellige activiteiten, of een combinatie van beide. Hierin moeten we ook vaak een balans vinden tussen het laagdrempelig houden voor nieuwe mensen, maar daartegenover ook met activiteiten om onze meer ervaren leden te blijven prikkelen. Daarnaast worden grote evenementen ook via de nieuwsbrief, een Facebook evenement, Twitter- en Instagramverslagen gecommuniceerd.

Activiteiten 2018-2019

- Nieuwjaarsborrel
Er is januari wederom gekozen om de nieuwjaarsborrel traditiegetrouw te organiseren in de Observant in Amersfoort. De avond was vergelijkbaar met voorgaande jaren en was goed bezocht.
- Welkom-bij-Perspectief-avonden
Er zijn in 2019 twee avonden georganiseerd die elke keer op een andere dag in de week vielen om het voor veel verschillende nieuwe leden mogelijk te maken om een avond te bezoeken. Tijdens deze avonden hebben we gezellig gegeten met nieuwe leden en hen leren kennen. De derde geplande avond is geannuleerd, daar er onvoldoende aanmeldingen waren.
- Excursie Brussel
In februari zijn we op excursie naar Brussel gegaan. Toen we in Brussel aankwamen zijn we de dag begonnen met Vlaamse friet. Daarna zijn we langs het Huis van Nederlandse Provincies geweest en langs de Permanente Vertegenwoordiging gegaan. In de avond zijn we uit eten geweest en hebben de dag afgesloten met een borrel. De volgende dag zijn we naar het Europees Parlement en het Huis van de Europese Geschiedenis geweest.
- Leiderschapstraining
In maart zijn we met twaalf deelnemers gestart met de leiderschapstraining. Er is dit jaar bewust gekozen voor het organiseren van de trainingen in een korte periode, met de avonden dichterbij elkaar. Voorgaande jaar is dit positief gebleken, vandaar dat we ervoor hebben gekozen het weer op dezelfde manier in te vullen.
- Landelijk Ledenweekend
We hebben in mei een goed bezocht ledenweekend in Bodegraven gehad. Het was verrassend goed weer, waardoor we ook veel buiten actief konden zijn en konden kanoën. Daarnaast was er onderling veel gezelligheid met een pubquiz en sprekers. In de avond hadden we een geslaagde barbecue, kampvuur, goede gesprekken en bovenal een laagdrempelige setting om nader met elkaar kennis te maken.
- Focusdag
In juni is het politieke jaar 2018-2019 afgesloten met een Focusdag in de Westerwijk in Amsterdam. De Perspectief-afdeling Amsterdam heeft met name laten zien dat ze een actieve afdeling zijn die met trots de naam van Perspectief dragen en hierbij ook zelf veel evenementen organiseren. Tijdens deze locatie is het nieuwe bestuur verkozen en een gedeelte van het oude bestuur afgetreden.

Activiteiten 2019-2020

- Kick-Off
Afgelopen jaar hebben we in september de Kick-Off in Ede georganiseerd. De Fietser was hierbij een zeer unieke locatie en vanuit leden werd hier ook positief op gereageerd. Over het algemeen was het een zeer geslaagde dag en zal er vaker gekeken worden naar unieke locaties.
- Startweekend projectgroepen
Opkomst voor dit weekend was redelijk. We hebben aan de hand van de drie speerpunten: Representatie, 75 jaar VN en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen het weekend gestart. We begonnen de avond met een Peter Ester, daarna borrelen op partijbureau en overnachting in Stayokay Soest, wat goed bereikbaar was met de bus vanuit Amersfoort. In de middag hadden we een aparte zaal gehuurd.
- Politieke training
In november zijn we gestart met een combinatie van leiderschapstraining en politieke training. We hebben hiervoor twaalf enthousiaste deelnemers. Deze training is nog lopende, maar het is handig om

hier achteraf een blik te werpen of deze combinatie goed is geweest of dat we volgend jaar dit toch gescheiden willen houden.

- Themadag

Aan de hand van de speerpunten die tijdens de Focusdag voor het nieuwe politieke jaar zijn gekozen, is ervoor gekozen om hier ook Themadagen aan te linken. De eerste Themadag in november (Representatie) in Amsterdam was redelijk goed bezocht. We hebben een workshop debatteren georganiseerd, waarbij Nieuwsuur kwam filmen en we hebben hier hele leuke filmopnamen aan over gehouden. Don Ceder van ChristenUnie Amsterdam kwam in de middag spreken.

Ledenwerving

Vanuit voorgaande jaren is gebleken dat standwerk voor ons niet altijd vruchtbaar is gebleken. Daarnaast is het ook vaak lastig om hier vrijwilligers voor te vinden. World Servants Festival - was gratis - was in september hierin een activiteit waarbij we een stand hadden. Het bereik van christelijke jongeren was tijdens dit evenement groot en hebben heel veel promotiemateriaal kunnen uitdelen. Dit is in het kader van naamsbekendheid een mooie investering. Vanuit hier kwam wel het idee om mettertijd iets interactiefs te organiseren en/of ontwikkelen, zodat je niet enkel een gesprek aan kan gaan, maar ook daadwerkelijk men kan prikkelen.

Qua ledenwerving hebben we ons voornamelijk in 2019 voornamelijk gefocust op christelijke studentenverenigingen. Een groot deel van onze doelgroep is namelijk de christelijke student. Graag zouden we ook echter meer de nadruk willen leggen op middelbare scholieren en MBO'ers. Dit is dan ook een reden dat we hebben besloten om een scholierenteam te creëren binnen Perspectief. Er liggen namelijk veel kansen om deze doelgroepen te kunnen bereiken. Er is al een gastles gegeven op een MBO-college, wat positief is ontvangen. We beogen dit nog verder te ontwikkelen, zodat er nog meer gastlessen kunnen worden gegeven. Hiervoor zal in 2020 een handleiding worden ontwikkeld.

Middels social media hebben we voor onze Perspectief'ers die op de lijst stonden van de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen van maart 2019 goed campagne gevoerd. We hebben veel gepost en laten zien welke Perspectief'er zijn of haar provincie representeert. Uiteindelijk zijn ook vier leden van Perspectief voor de Provinciale Staten verkozen, namelijk in Drenthe, Groningen, Utrecht en Zeeland. We zijn als Perspectief dan ook zeer trots op dit resultaat.

Financiën

In deze verslagging is informatie te vinden over kalenderjaar 2019. Dit betekent dat er sprake is van een beleidsvoering van twee verschillende penningmeesters, gezien er bij Perspectief, ChristenUnie-jongeren, sprake is van bestuursjaren per politiek seizoen. Traditioneel vindt de eventuele wisseling van bestuursfuncties plaats tijdens het zomercongres, rond de derde zaterdag van juni. Dit betekent voor 2019 dat er tot 22 juni beleidsvoering was door Arnoud Spruijt, waarna Michiel Boer per 22 juni de nieuwe beleidsvoerder is ten aanzien van financiën.

Begroting

Het jaar 2019 is afgesloten met een overschot van € 12.424. Dit overschot is toegevoegd aan de Algemene Reserve van Perspectief, waarmee deze neerkomt op een bedrag van € 93.726. Het boekjaar 2019 was begroot met een tekort, maar uiteindelijk afgesloten met positieve cijfers.

- **Baten**
In 2019 is ten opzichte van voorgaande jaren een aanzienlijke stijging in de totale baten te constateren. Dit komt voornamelijk doordat er nog een late nagekomen subsidie over 2018 binnen is gekomen. De trend van teruglopende subsidie, zoals in het jaarverslag 2018 is benoemd, is per 2020 naar verwachting gebroken wegens de wijziging in de Wfpp. In 2019 heeft Perspectief hier nog geen voordeel uit vernomen, iets dat gezien de ingangsdatum van de subsidiewijziging niet verwonderend is. De ChristenUnie heeft daarnaast, evenals in 2018, een gift van €6.000 geschonken aan Perspectief.
- **Lasten**
De lasten van Perspectief zijn door de jaren heen nogal aan fluctuatie onderhevig gebleken. Dit is deels te verklaren door de cycli van verkiezingen, de beleidsplannen van de verschillende besturen, alsmede incidentele kostenposten zoals de piek van 2015 die te verklaren is door de hoge uitgaven omtrent het 15-jarige jubileum. De uitgaven in 2019 zijn over het algemeen lager dan begroot.
- **Begroting 2020**
De begroting voor 2020 is sluitend opgesteld. Hierin is ruimte gemaakt voor het vieren van het lustrum tijdens het najaarscongres (met mogelijkheid tot overnachting), alsmede het organiseren van een zomercongres met overnachting. In voorgaande jaren was er sprake van een ledenweekend, echter is er door het landelijk bestuur voor gekozen om dit ledenweekend te laten vervallen. Daarentegen zal het zomercongres uit een vrijdagavond en zaterdag bestaan, waarmee er invulling wordt gegeven aan de langlopende wens om een andere invulling voor het zomercongres te vinden. De geuite ambitie om de vereniging kwalitatief te laten groeien is in de begroting voor 2020 verder uitgebreid, waarmee er ruimte is ontstaan voor kosten in verband met de nieuw te ontwikkelen huisstijl. De post internationaal is vooralsnog gelijk gebleven, waarbij er voor de begroting van 2021 wederom gekeken zal worden of dit in de praktijk ook toereikend blijft.
- **Algemene reserve**
De algemene reserve van Perspectief is, ten opzichte van de begroting, onverminderd groot. 2019 is het tweede jaar op rij waarin de reserve is gegroeid. Het is reeds de ambitie van het bestuur om een visie te ontwikkelen op de grootte van de algemene reserve, aangezien middelen niet bedoeld zijn om op te potten.
- **Auditcommissie**
In 2019 is tijd en aandacht besteed aan het inrichten van een Auditcommissie. Deze zal in de toekomst, naast de reeds ingeburgerde jaarlijkse accountantscontrole, minimaal éénmaal per kalenderjaar een controle uitvoeren over de rechtmatigheid van gedane uitgaven en het gevoerde financiële beleid. De insteek zal zijn de controle van de Auditcommissie voorafgaand aan de controle door de externe accountant te laten plaatsvinden, zodat de output van deze controle tevens in het onderzoek van de accountant kan worden meegenomen.

Financiële ALV

Op 18 november 2019 is de financiële ALV van Perspectief voor 2019 geweest. Voorafgaand hiernaar toe is de begroting met een begeleidende brief gepubliceerd. Op deze ALV werd de begroting voor 2020, zonder enige wijzigingen, goedgekeurd door de aanwezige leden.

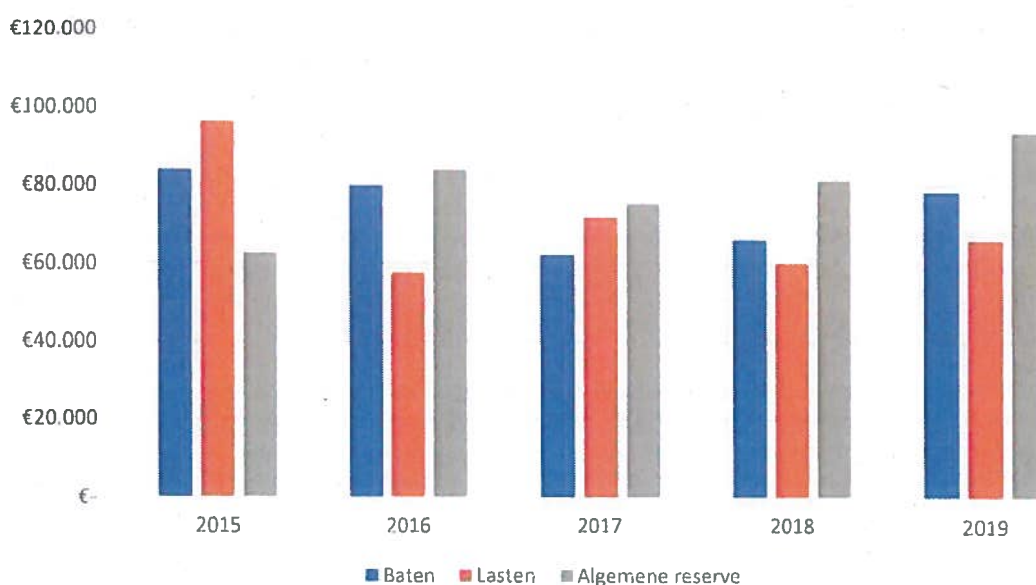
Coronacrisis

De ontstane crisis als gevolg van het coronavirus in maart 2020 heeft grote impact op de voortgang en uitvoering van de activiteiten van Perspectief. Evenementen en bijeenkomsten zijn afgelast waardoor het contact met de achterban op andere manieren moet gebeuren. Medewerkers werken primair vanuit huis. Voor verschillende activiteiten zijn inmiddels digitale alternatieven ontwikkeld, andere zijn geannuleerd.

De financiële gevolgen zijn voor Perspectief volgens het bestuur beperkt tot annuleringskosten en een verschuiving van budgetten. De financieringsstructuur (subsidies en contributies) is zodanig dat de continuïteit niet in gevaar komt, noch dat er korte termijn liquiditeitsproblemen worden verwacht.

Financiële stand van zaken per 31-12-2019

Verloop baten, lasten en algemene reserve

Jaar	Baten	Lasten	Algemene reserve
2015	84.051	96.215	62.638
2016	79.882	57.516	84.004
2017	62.126	71.839	75.291
2018	66.013	60.002	81.302
2019	78.441	66.017	93.726

Secretariaat

Ledenaantallen

Onze organisatie zou niet kunnen bestaan zonder de vele leden die we hebben en hun inzet. Afgelopen jaar is er minder ingezet op het werven van nieuwe leden. Hierdoor is er in 2019 sprake van een daling van het ledenaantal. PerspectiefF mocht in 2019 258 nieuwe leden verwelkomen. Hiervan zijn 54 leden alleen PerspectiefF-lid geworden. De overige 204 leden zijn zowel lid geworden van PerspectiefF als de ChristenUnie. Echter, in 2019 hebben ook 272 leden hun lidmaatschap opgezegd. Voor 148 leden gold dit omdat zij dertig jaar zijn geworden. De overige 124 opzeggingen hebben uiteenlopende redenen. Dit betekent dat PerspectiefF in 2019 netto met 14 leden is afgenomen. Dit resulteerde dat PerspectiefF op 1 januari 2019 een ledenaantal van 1453 leden had. Hiervan waren 380 leden alleen PerspectiefF-lid en 1073 leden combilid. Alle nieuwe leden zijn welkom geheten door middel van een welkomstpakketje. Daarnaast kregen nieuwe leden een uitnodiging voor de 'Welkom bij PerspectiefF'-avonden. Deze avonden worden georganiseerd om nieuwe leden welkom te laten heten en kennis te laten maken met PerspectiefF.

Datum	Combliden	PerspectiefF-leden	Totaal
1-1-2019	1073	380	1453
1-1-2020	1065	374	1439

	Combliden	PerspectiefF-leden
Nieuwe leden	204	54
Opzeggingen	212*	60**

* 126 leden zijn ouder dan dertig geworden. Daarmee vervalt hun PerspectiefF-lidmaatschap en daarmee het combilidmaatschap.

** 22 leden zijn ouder dan dertig geworden. Daarmee vervalt hun PerspectiefF-lidmaatschap.

Lief & Leed

Naast de vele nieuwe leden is het ook van belang om de huidige leden te blijven waarderen voor hun inzet en met hen mee te leven. Dit is gedaan door middel van het sturen van zogeheten 'Lief & Leed' kaartjes. Wanneer er bij het bestuur bekend werd dat een lid een bijzondere gebeurtenis heeft meegemaakt of een steuntje in de rug nodig heeft, dan werd er namens het bestuur en de vereniging een kaartje gestuurd. Zo werd duidelijk voor leden dat wij als vereniging met hen meeleven en aan hen denken.

Nieuwsbrieven

Eén keer in de twee weken komt de nieuwsbrief uit en wordt deze verstuurd naar alle leden en externe relaties die zich hebben aangemeld voor de nieuwsbrief. Het bereik van de nieuwsbrief is ongeveer 3000 relaties. In de nieuwsbrief worden actuele artikelen of nieuwsberichten gedeeld en worden er activiteiten aangekondigd. Daarnaast wordt er elke nieuwsbrief gebedspunten beschreven met de vraag of leden hiervoor zouden willen bidden. Dit, om zo ook als vereniging in gebed met elkaar verbonden te zijn. Tevens, staat het leden vrij om gebedspunten aan te dragen. Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen werd er in elke nieuwsbrief ruimte gecreëerd voor updates over de campagne of het uitlichten van een lokale afdeling. Deze input werd aangeleverd vanuit het campagnekernteam.

Promotiemateriaal

Ook in 2019 is er geïnvesteerd in nieuw promotiemateriaal, waaronder een informatiemagazine. Hierin staat alle informatie voor nieuwe- en toekomstige leden. Daarnaast is er besloten om enkele eerdere bestellingen te herhalen. Zo zijn er wederom pennen aangeschaft. Wederom zijn er ook nieuwe vormen van promotie aangeschaft, zoals bloknottes en fietslampjes.

Diversen

In 2019 heeft het secretariaat ook enkele taken overgenomen van het bestuurslid Organisatie. Zo is de Brusselreis georganiseerd door de secretaris. Ook is er initiatief genomen om een activiteitencommissie op te richten. Deze commissie heeft diverse activiteiten georganiseerd, uiteenlopend van een politieke spelletjesavond tot een barbecue.

Eind 2019 is daarnaast besloten om aan de slag te gaan met het updaten van de notulen. Dit proces, in samenwerking met de penningmeester, verloopt voorspoedig en heeft als einddatum juni 2020.

Communicatie

Communicatie

De ontwikkeling van onze interne en externe communicatie is een proces van jaren. We mogen trots zijn op de stappen die we hebben gezet, maar we moeten blijven doorontwikkelen. De inzet van een communicatieteam dat in 2019 onder andere verantwoordelijk is geworden voor de podcast en is begonnen met het ontwerpen van een nieuwe, meer sprekende, huisstijl is daar een belangrijke factor in. Ook de inzet van de Denktank heeft tot een mooi aantal krantenpublicaties in 2019 geleid.

Social media

Het blijft altijd zoeken naar de meest effectieve manier om social media in te zetten. Het is belangrijk voor Perspectief om een stevig bereik te hebben voor het verspreiden van onze boodschap en het promoten van evenementen. De conclusie is ook dat een eenduidig handboek voor social media-gebruik gewenst is. Deze zal in 2020 worden gemaakt door het Communicatieteam. Verder kunnen we tevreden zijn over verslagen en fotoseries van evenementen, en de Instagram-takeovers rondom de verkiezingen en bijvoorbeeld het PJO-parlement.

Verkiezingen Europa & Provinciale Staten

De jonge ChristenUnie-kandidaten die mee hebben gedaan aan de verkiezingen in 2019 werden ondersteund met video's die vanuit Perspectief werden geproduceerd. Ook op social media werden de kandidaten gesteund en gepromoot.

PerspeX

De PerspeX heeft weer een mooi jaar gehad. Ons verenigingsblad wordt gemaakt door een vrijwillige redactie die redactionele vrijheid heeft, om dit te bevorderen heeft de redactie tevens extra financiële middelen ontvangen. De inhoud bevat interviews en columns over politiek en maatschappelijk relevante thema's met als doel om te informeren, verschillende standpunten te belichten en te prikkelen. Ook wordt er meer gebruik gemaakt van onze website om artikelen en columns van redactieleden en longreads vanuit de Denktank te publiceren.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief blijft een goed communicatiemiddel om leden op de hoogte te houden. De nieuwsbrief bevat nieuwe ontwikkelingen, gebedspunten en overzichten van geplande evenementen.

Podcast

In de eerste helft van 2019 is de testversie van onze podcast afgerond. In deze serie werden politieke thema's en politieke ontwikkelingen besproken, voornamelijk met bestuursleden. Ook was er een speciale aflevering voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en Waterschappen en is een eerste speciale podcast met andere PJO's opgenomen. Aan het einde van het jaar is de eerste aflevering van de nieuwe serie podcasts opgenomen. De productie van deze nieuwe serie ligt bij het Communicatieteam en wordt opgenomen met hoogwaardige apparatuur.

Jaarrekening 2019

FINANCIEEL JAARRAPPORT 2019

Perspectief
ChristenUnie-jongeren

AMERSFOORT

With accountants
in non-profit

INHOUDSOPGAVE

Algemeen	18
Balans per 31 december 2019	19
Staat van baten en lasten 2019	20
Grondslagen voor waardering	21
Toelichting op de balans per 31 december 2019	22
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	23
Overige gegevens	25

ALGEMEEN

Als basis voor de subsidieafrekening tellen alle leden die op peildatum 1 januari 2019 tussen 14 en 27 jaren oud waren, die op de peildatum stonden ingeschreven als lid en die jaarlijks € 5 of meer contributie hebben betaald. Dit aantal is 1.084. (2018: 1110)

Gedurende het jaar 2019 is er voor 1649 ingeschreven leden (2018 1.556) contributie gefactureerd. Dit aantal bestaat uit 1225 Comblleden en 424 Perspectief leden. Ruim 96% heeft zijn of haar contributie geheel of gedeeltelijk betaald.

BESTUUR

Artikel 9 lid 2: Het bestuur bestaat uit ten minst vijf personen, waaronder een voorzitter, een secretaris en een penningmeester

ONDERTEKENING

In artikel 13 lid 3 van de statuten van de vereniging is bepaald dat alle bestuurders de jaarrekening dienen te ondertekenen. De uitvoering van de statutaire bepaling is hieronder vormgegeven. De bestuursleden zijn genoemd op alfabetische volgorde van achternaam.

Naam: Sylvana Bal		... Bestuurslid Organisatie
Michiel Boer		Penningmeester
Bina Chirino		Bestuurslid Internationaal
Siewerd de Jong		 Voorzitter
Simon Pouwelse		Bestuurslid lokaal
Jeroen Troost		Bestuurslid Politiek
Matthijs Vet		Algemeen Secretaris / Vice-voorzitter

Perspectief, ChristenUnie jongeren
Jaarrekening 2019

Staat van Baten en Lasten 2019

	Expl.2019	Begr.2019	Expl.2018		Expl.2019	Begr.2019	Expl.2018
	€	€	€		€	€	€
BATEN				LASTEN			
Contributies PF- leden	5.003	5.060	5.175	Bestuurskosten	10.344	8.820	7.978
Contributies Combi leden	13.397	13.850	13.250	Doorbelasting partijbureau	19.956	20.225	19.534
Subsidie ministerie BZK	51.034	42.000	37.355	Ondersteunend	3.199	2.830	2.795
Subsidie Europees Parlement (EP)	1.028	-	-	Secretariaat	200	300	574
Donateurs en giften	7.500	7.500	7.224	Politieke kernactiviteiten	4.408	6.650	3.151
Abonnementen Perspex	330	330	330	Lokaal	768	4.000	1.409
Deelnemersbijdragen	3.463	1.650	2.250	Activiteiten	13.246	13.850	11.591
Advertenties Perspex	400	600	400	Verkiezingen	5.080	5.000	4.523
Rente	17	35	30	Communicatie	11.674	10.750	8.447
subtotaal baten	82.172	71.025	66.013	subtotaal lasten	68.873	72.425	60.002
				<u>Toevoeging / onttrekking</u>			
				Algemene Reserve	13.298	1.400-	6.011
Totaal Generaal	82.172	71.025	66.013	Totaal Generaal	82.172	71.025	66.013

WITH accountants
in non-profit

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

Tenaamstelling: Perspectief, ChristenUnie-jongeren, KvK 32082319. Perspectief is gevestigd op de Johan van Oldenbarneveltlaan 46 3818 HB te Amersfoort. Rechtsvorm: Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. Website Perspectief: <http://www.perspectief.nu>

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa.

Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Winsten worden verantwoord als ze zijn gerealiseerd, verliezen als ze voorzienbaar zijn.

VERGELIJKENDE CIJFERS

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Vooruitbetaald / Nog te ontvangen		
Te ontvangen rente en overige	17	30
Vooruitbetaalde bedragen	-	23
	<u>17</u>	<u>53</u>
Liquide middelen		
Rabobank rekening-courant	6.850	1.935
Rabobank spaarrekening	42.000	40.000
SNS Bank Meersparen	24.454	24.430
	<u>73.304</u>	<u>66.365</u>
Algemene Reserve		
Saldo per 1 januari	81.302	75.291
Mutatie saldo door resultaatverdeling	13.298	6.011
	<u>94.600</u>	<u>81.302</u>
Kortlopende schulden		
Nog te betalen bedragen		
Accountantscontrole	2.813	1.984
Overige (o.a. Bank- en telefoonkosten)	816	805
	<u>3.629</u>	<u>2.790</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
BATEN		
Subsidie ministerie BZK		
Subsidie	42.874	37.153
Nagekomen subsidie voorgaand boekjaar	8.160	202
	<u>51.034</u>	<u>37.355</u>
Giften		
Donateurs	1.500	1.224
Bijdrage ChristenUnie	6.000	6.000
	<u>7.500</u>	<u>7.224</u>
In het boekjaar 2019 is één gift ontvangen van in totaal € 4.500 of meer, nl. € 6.000 de bijdrage van de ChristenUnie.		
LASTEN		
Bestuurskosten		
Bestuursweekend/vakantie	802	733
Reiskosten bestuursleden	5.773	3.301
Telefoonkosten	2.390	2.874
Overige bestuurskosten	1.378	1.070
	<u>10.344</u>	<u>7.978</u>
Bureau- en huisvestingskosten		
Doorbelasting partijbureau (KVGR)	19.956	19.534
Ondersteunend		
Accountantscontrole	2.813	1.995
Bankkosten	123	121
Oninbare contributies	263	679
	<u>3.199</u>	<u>2.795</u>
Secretariaat		
Alg. behoeften secretariaat	147	78
Kantoormateriaal	53	496
	<u>200</u>	<u>574</u>
Politieke kernactiviteiten		
Overige kst. internationaal (binnenland)	338	1.422
Politieke fractie/Politiek Beraad	-	17
overige kosten Politiek + onvoorzien	408	413
Politieke acties	3.662	1.299
	<u>4.408</u>	<u>3.151</u>
Lokaal		
Perspectief lokaal	768	1.409
	<u>768</u>	<u>1.409</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Activiteiten		
Actief ledenweekend	2.279	2.494
Reizen internationaal	706	-
Algemene ledenvergadering (ALV)	3.069	4.790
Borrels	348	502
Promotie standwerk	20	-
Nieuwjaarsborrel	971	1.354
Trainingsen	971	318
Leiderschapstraining	3.684	1.794
PJO Parlement	1.198	339
	<u>13.246</u>	<u>11.591</u>
Verkiezingen		
Verkiezingscampagnes GR2018	-	4.523
Verkiezingscampagne PS/WS 2019	3.223	-
Verkiezingscampagne EP 2019	1.857	-
	<u>5.080</u>	<u>4.523</u>
Communicatie		
Communicatie, drukwerk, kleding, stand-inr	588	367
Ledenwerving en Promotie	4.614	4.457
Communicatiekern	799	-
Kosten website	109	149
Perspex	5.563	3.475
	<u>11.674</u>	<u>8.447</u>

Perspectief, ChristenUnie-jongeren
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Perspectief, ChristenUnie-jongeren gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Perspectief, ChristenUnie-jongeren per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 met een balanstotaal van € 100.368;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 met een resultaat van € 13.298 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Perspectief, ChristenUnie-jongeren zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurs- en directieverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen:
 - samenstelling besturen;
 - begroting Perspectief, ChristenUnie-jongeren 2020.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Gedrukt op 18 juni 2020.

accountants B.V.

Bijlagen

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Perspectief, ChristenUnie-jongeren

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1 – Samenstelling besturen 2019

Bestuur 2018-2019

Functie	Naam
Voorzitter	Slewerd de Jong
Bestuurslid Politiek	Jeroen Troost
Bestuurslid Lokaal (vicevoorzitter)	Elsbeth van den Hazel
Bestuurslid Organisatie	Anna-Fleur Punt
Penningmeester	Arnoud Spruijt
Secretaris	Matthijs Vet

Bestuur 2018-2019. V.l.n.r. Jeroen Troost, Anna-Fleur Punt, Siewerd de Jong, Matthijs Vet, Arnoud Spruijt en Elsbeth van den Hazel.

Bestuur 2019-2020

Functie	Naam
Voorzitter	Siewerd de Jong
Bestuurslid Politiek	Jeroen Troost
Bestuurslid Lokaal	Simon Pouwelse
Bestuurslid Internationaal	Bina Chirino
Bestuurslid Organisatie	Sylvana Bal
Penningmeester	Michiel Boer
Secretaris (vicevoorzitter)	Matthijs Vet

Bestuur 2019-2020. V.l.n.r. Jeroen Troost, Bina Chirino, Matthijs Vet, Siewerd de Jong, Michiel Boer, Sylvana Bal en Simon Pouwelse.

Bijlage 2 – Begroting 2020

Begroting 2020

Zoals ter besluitvorming aangeboden aan leden tijdens de Financiële Algemene Ledenvergadering d.d. 18 november 2019.

Baten	Begroting 2020	Verwachting 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Contributies	€ 19.210	€ 19.133	€ 18.910	€ 18.425
Overheidssubsidie	€ 54.500	€ 39.000	€ 42.000	€ 37.355
Donateurs & Giften	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.224
Abonnementen	€ 330	€ 330	€ 330	€ 330
Perspex				
Advertenties	€ 400	€ 400	€ 600	€ 400
Diverse baten	€ 600	€ 620	€ 1.685	€ 2.280
Totaal	€ 82.540	€ 66.983	€ 71.025	€ 66.013
Resultaat	€ 0	€ 307	€ -1.400	€ 6.011

Lasten	Begroting 2020	Verwachting 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Politiek	€ 10.650	€ 6.400	€ 6.650	€ 3.151
Lokaal	€ 4.000	€ 2.000	€ 4.000	€ 1.409
Activiteiten	€ 21.950	€ 14.384	€ 13.850	€ 11.591
Verkiezingen	€ 0	€ 4.321	€ 5.000	€ 4.523
Ondersteunend	€ 3.200	€ 2.910	€ 2.830	€ 2.795
Communicatie	€ 12.250	€ 10.382	€ 10.750	€ 8.447
KVGR	€ 20.984	€ 20.225	€ 20.225	€ 19.534
Bestuurskosten	€ 8.950	€ 8.977	€ 8.820	€ 7.978
Secretariaat	€ 556	€ 300	€ 300	€ 574
Totaal	€ 82.540	€ 68.676	€ 72.425	€ 60.002

Begrotingsposten uitgesplitst

1. Politiek		
Internationaal	€	1.900
Projectgroepen en Denktank	€	2.500
Politieke acties	€	2.000
Teambuilding actieve leden	€	250
Themadagen en Coalitie-Y	€	4.000
2. Lokaal		
Ondersteuning afdelingen	€	4.000
3. Activiteiten		
Politiek weekend	€	1.000
ALV's	€	6.500
Borrels	€	700
Nieuwjaarsborrel	€	1.250
Politieke training	€	2.000
Lustrum activiteiten	€	10.000
PJO Parlement	€	500
5. Communicatie		
Algemene kosten	€	500
Ledenwerving en promotie	€	5.000
Communicatiekern	€	3.000
Kosten website	€	500
PerspeX	€	3.250
6. KVGR		
Huisvestigingskosten	€	4.771
Bureau- en ICT-kosten	€	6.161
Gemene personeelskosten	€	10.053
7. Ondersteunend		
Accountantscontrole	€	2.500
Bankkosten	€	200
Oninbare contributies	€	500
8. Bestuurskosten		
Reiskosten	€	5.000
Bestuursweekend	€	850
Telefoonkosten	€	2.250
Overige bestuurskosten	€	850
9. Secretariaat		
Algemene kosten	€	100
Kantoormateriaal	€	456

